

СТРОИТЕЛ

Брой 13, 26 юни 2009 г., цена 1 лв.

www.ksb.bg

ИЗДАНИЕ НА КАМАРАТА НА СТРОИТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Иновация в строителната химия
www.mc-bauchemie.bg

3000 км пътища и 2 млрд. евро до 2012 г.

НА ПРИЦЕЛ:
Софийска вода:
„Виe работете,
а ние ще ви пречим“

стр. 14

В БРОЯ:

Доц. д-р инж.
Николай Николов:

Науката и изкуството са еманация на човешкия дух

стр. 5

Строители, на село има работа!

стр. 6

Да отгледаш бъдеще

стр. 11

Мариян Петков, член на Съвета на КЧСИ:

Обявленията в интернет ще увеличат продажбите

стр. 15

Брюксел: Строителният сектор е в рецесия...

стр. 16

Около 3000 км магистрала и пътища ще бъдат построени и рехабилитирани в периода 2009–2012 г. на стойност 2 млрд. и 100 млн. евро. Това съобщи премиерът Сергей Станишев след среща с ръководството на НАПИ.

„Това ще е от изключително значение за българския строителен бизнес, особено в условията на финансова и икономическа криза“, допълни още Станишев. Основните пътни проекти ще се реализират по Оперативните програми „Транспорт“ и „Регионално развитие“, по заема с Европейската инвестиционна банка по програма „Транзитни пътища-5“ и по заем от Световната банка. Премиерът определи като сериозен успех за страната последните решения на ЕК за деблокиране на 115 млн. евро по ИСПА за магистрала „Люлин“ и писмото на ЕК от 16 юни т.г. То дава зелена светлина за сключване на договори по Оперативните програми

Снимки Камен Влахов

Премиерът Сергей Станишев, изп. директор на НАПИ инж. Янко Янков и председателят на НС на НАПИ Иван Ангелов по време на пресконференцията

„Регионално развитие“ и „Транспорт“ с НАПИ за използването на 1,25 млрд. евро за пътни проекти.

Тръжните процедури по първия пакет от проекти по ОП „Регионално развитие“ на обща стойност 216 млн. лева ще стартират от началото на юли. Става дума за 14 тръжни процедури за 24 участъка, като ще бъдат модернизирани повече от 300 км пътища.

На стр. 3

Камарата със свой доклад на конгреса на FIEC в Магриг

Покана годишният конгрес на Европейската строителна федерация FIEC през 2011 г. да се проведе в България отпрати председателят на КСБ инж. Симеон Пешов на тазгодишния конгрес в Магриг, който се проведе на 19 и 20 юни. Предложението ще бъде гласувано през ноември в Страсбург.

На събитието в Магриг България, заедно с Германия и Ирландия, бе една от трите страни, членки на европейската организация (във FIEC членуват 33 национални федерации от 28 страни), които представиха доклади за състоянието на отрасъла в страните си в момента на глобалната икономическа криза. (Докладът - на стр. 9)

Темата на конференцията, съпътстваща конгреса, бе „Строителството и глобалната икономическа криза: Търсене на решения за нови работни места и икономически ръст“.

Форумът прие етичен кодекс на FIEC и подписа декларация по етика, разработена от съвместна работна група на FIEC

и EIC (Европейски международни строителни изпълнители). Документът открито заявява, че FIEC и EIC категорично се противопоставят на корупцията в различните ѝ форми като недопустимо явление в националните и международните бизнес сделки.

На стр. 3

ОП – СМОЛЯН

Пътища в планината

Инж. Албен Рогопманов

Няколкото остри завоя над Чепеларе са взети с професионална вещина, а прави впечателно и уважителното отношение

на шофьорите един към друг. Смолянска област, животът на хората, икономиката на региона – всичко е на автомобилни гуми! Всичко е на коледа. По пътищата...

Труден е регионът по ред причини: първо - всичко е планини, второ - поминъкът на хората тук се изкарва по-трудно, с много усилия. Тук няма развита индустрия, само бегли наченки на някаква лека промишленост и затова основният поминък на рогопчани е строителството. Не е тайна, че има добри строители и те са търсени в цялата страна. А и в чужбина...

На стр. 12-13

ISSN 1313-8723

9 771313 872004

Тухла четворка

Бригадата беше насядала за обява под шарената сянка на голямата липа, кой знае как пощадена от зъбите на земекопните динозаври... Във въздуха се носеше аромат на липов цвят, който отстъпваше сякаш пред топлия дъх на ръчно омесения хляб, разкъсан от ръцете на бай Рамадан. Старият рогопчанин имаше повод за черпене - 50 години брак. Неговата булка беше замесила хляб, беше завъртяла прочутия си рогопски пататник, и разбира се, беше наляла с много сироп и орехи домашната бакалава...

„Не е година, не са две, а цели 50 се търпим с бабата! Само едно внуче сега да ни роди шерката, повече не знам какво да искам от този свят...“ Чакаше го от години това внуче бай Рамадан - искаше му се и него някой да нарече „дядо“.

Дъщерята беше омъжена от няколко години, имаха си всичко у дома (мъжът ѝ, майстор кофражист, имаше златни ръце...), само детенце още не идваше. „Ама, божа работа!“, каза бай Рамадан и свъси замислено вежди. Настъпи неловка пауза - някой смутено се изкашля...

„Ох, пари, та гори даже!“, оживи се отново старият рогопчанин и продължи да откъсва едри комати хляб, които поднасяше на момчетата от бригадата. Пред всеки оставяше по парче, от което се носеше ароматен дъх.

Най-голямото парче старият зидар сложи пред хилавото студентче, работещо като обзак на строежа. То беше някакво философче от Университета - книжен плъх! Приработваше на стро-

ежа, въпреки че едва беше живо. Тези дебели философски книги, които четеше по нощните часове, сякаш му бяха изпили силиците. Ама какво да прави сиромашкото - от пусто безпаричие беше дошло на строежа... Бай Рамадан, нали си беше гуша човек, все го жалеше и го пригледваше. Имаше си го като за родно внуче. Та и сега му сложи най-голямото парче хляб.

Студентчето се опита да протестира: „Ама, моля ти се, бай Рамадане!“ Обаче бай Рамадан бързо го прекъсна: „Яж там и трай! - И след кратка пауза добави: - Яж, че няма да имаш сили да ги носиш тия дебели тухли четворки, дето четеш за гаскалото!“ Бригадата се разсмя и всички започнаха да ядат, без да се притесняват, че мляскат. Така им беше по-вкусно. Хлябът се топеше в устата им. Студентчето хапваше и си мислеше почти философски, че не е важно какво ще ядеш, а с кого. Затова и хлябът му беше толкова вкусен. Това беше хлябът на бай Рамадан, който му беше като роден дядо.

И ядеше този хляб заедно с мъжете от бригадата след добре свършената работа! А листата на голямата липа така весело шумоляха, гъделичкани от полъха на вятъра, че докато ги слушаше човек, нямаше как да не се усмихне и да не се отгаде на вкуса на хляба, споделян с приятели.

За „Тухла четворка“ - Петър Донкин

Сериозен бюджет за строително-ремонтни дейности в железниците

4 млн. лв. са предвидени за модернизацията на железопътните прелези у нас, като досега на около 90 от тях е монтирана еластична настилка, каза транспортният министър Петър Мутафчиев по повод откриването на прелез в Белозем.

Тази информация идва да потвърди намеренията на транспортното ведомство за ремонт и новострояване в унисон с изискванията на Европейския съюз за бърз и безаварийен железопътен транспорт. Сега се работи или са завършени ремонтните дейности на около 40% от гарите в страната, информира Антон Гинев, изпълнителен директор на Националната компания „Железопътна инфраструктура“ (НКЖИ). Компанията осигурява 10 млн. лв. от бюджета си за строителни

дейности, свързани с модернизацията на инфраструктурата. Така годишно се ремонтират около 80 гары. Икономическата и финансова криза се отрази негативно на отрасъла. Със седем процента по-малко са превозените с железниците товари през месец май, сравнено с преходния месец, става

ясно от данните на НСИ. В сравнение със същия период на преходната година спадът е с 39,5%. В същото време за май на настоящата година са превозени почти 8% повече пътници спрямо преходния месец. Спадът спрямо същия период на преходната година обаче е близо 7%.

СПА СТОЛИЦАТА НА БАЛКАНИТЕ ИЗГРАЖДА ИНФРАСТРУКТУРАТА СИ С ФИНАНСИРАНЕ ОТ ЕС, РУСИЯ И КУВЕЙТ

На Велинград официално ще бъде връчено отличието СПА столица на Балканите, присъдено от Балканския алианс на хотелиерските асоциации, информира Благой Рагин, председател на Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация. През миналата година Велинград е бил посетен от 500 хил. души. Близко една трета от населението на Велинград работи в сферата на туризма. Градът разполага и с 40 хотела, като до края на годината предстои откриването на още два 5-звездни и четири 4-звездни хотела.

Изграждане на СПА център за деца с увреждания във Велинград е друг проект на идейна фаза. Към момента има интерес от страна на инвеститори от Кувейт и Русия.

Вече има интерес към

идейния проект за изграждане на летище и казино от страна на московското правителство, съобщи Иван Лебанов, кмет на Велинград. По думите му общината разполага с терен от 300 дка в местността Хмела, където да бъдат изградени и двата обекта.

Интересът към изграждането на казино във Велинград е провокиран от факта, че от 1 юли в Русия влиза в сила забрана за хазартна дейност в градовете с федерално значение и градовете курорти.

Най-актуалните проблеми, с които се опитва да се справи общината, са подобряването на местната инфраструктура, озеленяването и осветлението, допълва той. Разработени са над 50 инфраструктурни проекта, които чакат да получат одобрение за еврофинансиране. Най-големият сред тях е за 50 млн. лв. и е свързан с изграждането на нова канализация на града, която значително ще подобри екологичната обстановка в курортния град.

Министър-председателят откри втора сероочистваща инсталация в ТЕЦ „Марица-изток 2“

Енергетиката е кръвта на българската икономика – без силна, модерна и ефективна енергетика не можем да говорим за конкурентоспособна икономика. Затова основен акцент в инвестиционната дейност на правителството бяха именно инвестициите в този сектор. Това каза министър-председателят Сергей Станишев при посещенията си в ТЕЦ „Марица-изток 2“ и ТЕЦ „Енел Марица-изток 3“. Там той откри втората сероочистваща инсталация и плоча в памет на Никола Тодориев и Константин Попов – най-видните енергетици на България, допринесли за развитието на сектора в източномаршкия регион.

В навечерието на Деня на енергетика премиерът подчерта, че държавата трябва да съхрани нейната конкурентоспособност. До момента инвестициите в сектора са в размер на няколко милиарда евро и са насочени предимно към рехабилитиране на стари енергийни мощности и изграждането на нови. С последната модернизация в ТЕЦ „Марица-изток 2“ на обща стойност от 226 млн. евро се решават два проблема – увеличава се мощността и се намаляват вредните емисии във въздуха.

В условията на криза много е важно държавната политика да гарантира стабилността на икономиката, доходите и работните места.

Камарата със свой доклад на конгреса на FIEC

Подписахме етичен кодекс на Европейската строителна федерация, предлагаме домакинство на престижния форум през 2011 г.

■ Елица Илчева

От 1 стр.

Декларацията завършва с конкретни препоръки към всички страни, участващи в строителния процес и които са посъветвани да действат едновременно в своите сфери на влияние, за да се постигне напредък по този важен въпрос. Форумът в Мадрид реши на 26 и 27 ноември в Страсбург да се проведе среща с новите евродепутати. Прием е манифест на строителния сектор за европейските избори през 2009 г., който включва 10 пункта. Акцентите са върху ускоряване вземането на решения и започването на проекти, които вече са в процес на подготовка, компенсиране на забавянията в инвестирането и подготвянето на бъдещи проекти, насърчаване ползването на публично-частните партньорства, където е необходимо.

Прилагането на намалени ДДС ставки и всякакви други данъчни облекчения за строителни дейности в жилищния сектор има за цел стимулиране на енергийно-ефективните ремонтни

дейности, насърчаване на развитието и работните места, както и борбата с недекларирания труд, осигуряване на навременни плащания от клиентите, по-специално в публичния сектор, и улесняване достъпа до кредитиране на благонадежни компании, особено на малките и средните предприятия.

В политическите изводи от форума, представени от вицепрезидента

на FIEC Бернар Хувелин, се посочва, че държавите, които страдат от високите дългове, трябва да успеят да освободят необходимите финансови ресурси за възстановителни планове, без да обременяват бюджетите поколения с допълнителни изплащания на дългове. Това не трябва да спре страните членки да осъществят плановете си за възстановяване, за да излязат от тенденцията

на спад.

„Днешните говорители предложиха решения за днешната ситуация. Уместно е да припомним, че основното средство за стимулиране на възстановяването в кратки срокове са бързите действия. Това е превръщането на политическите отговорности в конкретни действия. Разбирането и превръщането в действие на това, че инвестирането сега, а

Снимки Камен Влахов

не след 6 месеца или година, ще спомогне за възстановяването... това е най-ефективната първа стъпка към успех на съживяването”, се казва в доклада. Той припомня позицията на FIEC:

„Бързото вземане на решения и прилагането им е решаващо, но за да постигнем това, трябва да сме сигурни, че изпълнителните органи, които трябва да действат, осъзнават, че изключително време изисква изключително поведение и при всички случаи те трябва да разберат, че е необходимо да скъсат с рутината.”

„Възстановяването, от

което имат нужда нашите икономики, особено ако то включва инвестиране в инфраструктура и ускоряване на устойчивото развитие, същевременно представлява два ключови елемента за нашите бизнеси и непосредственото им бъдеще, но също – и преди всичко – това е начин да се покаже как чрез техния капацитет, умения и богатство от човешки ресурси нашите компании имат възможност да допринесат много за общността както краткосрочно, така и за това, което ни предстои”, завършва политическите изводи вицепрезидентът на FIEC.

3000 км пътища...

От 1 стр.

Активно се работи и по седемте проекта, одобрени по Оперативна програма „Транспорт”, които са на обща стойност 990 млн. евро, и особено по оценките за въздействие върху околната среда за някои от магистралите.

До края на юли ще бъде пусната отсечката от 5 км от автомагистрала „Люлин” до Мало Бучино, което ще позволи от 1 август да се стартира с ремонта и рехабилитацията на пътя от Владая за Перник. По информация на ръководството на НАПИ има възможност проектът да бъде реализиран до 2010 г., защото в последните месеци има рязко наваксване на сроковете за изпълнение.

За финансовия период на европейския бюджет ще бъдат изградени 66 км от магистрала „Струма”, която има приет ОВОС. Съобразно изпълнението на тази отсечка ще се търсят възможности и за изпълнението на останалите отсечки от магистралата с национално финансиране и с други заемни форми. По про-

Снимка Камен Влахов

екта за магистрала „Струма”, който е на стойност 250 млн. евро, тръжните процедури ще приключат до края на 2009 г., твърди изпълнителният директор на Националната агенция „Пътна инфраструктура” Янко Янков. За магистрала „Марица”, чиято проектна стойност е 209 млн. евро, тръжните процедури ще приключат също до края на годината, а изпълнението на проекта ще отнеме 48 месеца.

До края на 2009 г. ще приключат тръжните процедури и за магистрала

„Хемус”. Проектът е на стойност 32 млн. евро. За участъците 2, 3 и 4 от магистрала „Тракия” тръжните процедури ще се обявят до края на лятото на тази година и за изпълнението на участъците две и три ще са нужни 24 месеца, а за участък четири - 30 месеца. Янков съобщи още, че в понеделник ще бъдат подписани 350 договора по ОП „Регионално развитие” за ремонти на второ- и третокласни пътища. Цялата информация може да бъде открита на сайта на НАПИ www.napi.government.bg.

267 държавни служители преминаха успешно обучение

Проектът за обучението на държавните служители е съфинансиран от Европейския социален фонд чрез Оперативна програма „Административен капацитет” и благодарение на него е направен първият анализ за работата на инспекторатите от създаването им през 1998 г. Той е реализиран през последните 11 месеца, а стойността му е 1,5 млн. лв.

Осъществяването на проекта премина през четири фази.

„Публичната администрация на всяка страна от Европейския съюз не е свършена и един от основните проблеми е прекомерното ѝ разрастване”, посочи посланикът на Испания у нас Хорхе Фуентес, който участва в представянето. По думите му трябва да се преодолеят някои негативи като корупцията, да се наблегне на прозрачността и контрола и да се осигури по-добър достъп на гражданите до администрацията. Служителят трябва да съзнава, че е в служба на хората 24 часа в денонощието, и аз разчитам, че този проект ще допринесе фундаментално за бъдещето на България, каза още испанският дипломат.

Неговите думи бяха подкрепени от директора на дирекция „Главен инспекторат” в Министерския съвет Николай Георгиев. Той подчерта, че вътрешният административен контрол, извършван от инспекторатите, е ключ към дисциплиниране на системите в администрацията и към изпълне-

нието на функциите им. Този мотив е водел експертите в дирекцията при подготвянето на проектното предложение.

Изпълнител на проекта е испанската правителствена фондация FIIAPP, в чиято сфера на дейност са подпомагането и развитието на публичните институции и модернизацията на публичната администрация. Фондацията има стотици реализирани проекти в различни държави, като само за България те са повече от 40 за последните 10 г.

В резултат от изпълнените дейности по проекта са изработени анализи на административния капацитет на инспекторатите и на необходимостта от засилване на координиращата роля на Главния инспекторат по отношение на вътрешния административен контрол, разработени са единни стандарти за работа на инспекторите. Изработени са и три помагала, свързани с европейския опит и процедурите при осъществяването на вътрешния административен контрол.

Снимка Камен Влахов

Септември ще бъде... Юли

5 км от трасето на автомагистрала „Люлин“ ще бъдат пуснати през юли т.г.

Първите пет километра от автомагистрала „Люлин“ ще бъдат пуснати до края на юли, стана ясно след инспекция, направена през миналата седмица. Експлоатацията на тази малка отсечка се забави с 6 години след подписването на договора по програма ИСПА на ЕС.

Инспекцията, организирана от Национална агенция „Пътна инфраструктура“ (НАПИ) и водена от вицепремиера Мелена Плугчиева, направи обиколка по част от трасето на автомагистралата и извърши проверка на участъка от пътен възел „Люлин“ при Околовръстното шосе до Бучински проход. Това е и отсечката, в която се намират петте километра, които ще бъдат пуснати в експлоатация. Участъкът се явява ал-

тернатива на прохода Владая, който ще бъде ремонтиран от 1 август. Магистрала „Люлин“ е проект за автомагистрала, която ще свързва Околовръстния път на София с пътен възел Даскалово при Перник. Там ще бъде направена и връзката с бъдещата магистрала „Струма“.

Общата стойност за изграждането на ма-

гистралата е 148,5 млн. евро, като от тях 111,4 млн. евро са безвъзмездна помощ по програма ИСПА. Високата цена на пътя се обяснява с преминаването му през квартали на София, което изисква множество мостове и тунели, както и с покриването на определени еко- и шумоизолационни изисквания. Магистралата е част от път Е79

и Общоевропейските транспортни коридори номер IV и VIII.

Проектът предвижда построяването на три тунела с обща дължина 1260 м, 26 моста и виадукти с обща дължина 6 км, 3 пътни възела и укрепителни стени с дължина над 2 км и половина. Проектната скорост за движение по магистралата е 100–120 км в час.

По автомагистралите „Люлин“ и „Струма“ е планирано да бъдат изградени общо 104 км в участъците Суходол–Дупница и Кресна–Кулата. Като основни източници за осигуряване на средствата са предвидени предприемаческите инструменти на Европейския съюз, ИСПА, ФАР, кредитните линии от Европейската инвестиционна банка, частната инициатива,

средствата на агенция „Пътища“, фонд „Републиканска пътна мрежа“ и Фонда за регионални инициативи. По отношение на изграждането на трансевропейските коридори е планирано да се осъществят двустранни споразумения със съседните държави.

Строителството по автомагистрала „Люлин“ се изразява в удължаване на северната част от софийския околовръстен път, така че да достигне отклонението за квартал „Даскалово“ в Перник. Планирано е магистралата да преминава през селата Мало Бучино и Голямо Бучино и пътен възел „Даскалово“ и да се свързва с автомагистрала „Струма“.

Началото на проучване и проектиране на трасето е поставено през 2000 г. През 2000 г. МРРБ

сключва договор с италианската консултантска фирма SPEA за тези цели. Първият доклад за оценка на въздействието на околната среда е направен през 2001 г., но е върнат за коригиране.

Автомагистрала „Люлин“ е част от трансевропейския транспортен коридор номер 4 в частта му Вигин–София–Кулата. Определянето на необходимите парични средства е съобразено с предвиденото изграждане на многобройни мостови съоръжения с обща дължина 3600 метра. Магистралата е проектирана да бъде с ширина 29 метра, с две платна за движение и разделителна ивица, тунели с обща дължина 2,8 км и мостове с дължина 3,6 км. Предвидени са и мероприятия по екологична защита като защитни стени и залесителни пояси.

Вече изграждат вятърни паркове в Ивайловград и Крумовград

■ Дария Захариева

„Вятърен парк - Ивайловград“ получи сертификат за инвестиция клас „А“ от заместник-министъра на икономиката и енергетиката Анна Янева. Тя е връчила сертификата на инвеститора „Елана холдинг“, който управлява и разработва проекта.

Общо 58 млн. лв. ще бъдат инвестирани в проект за изграждането на ветроенергиен парк, състоящ се от 9 ветрогенератора, всеки с единична мощност 3 МВт, в района на община Ивайловград, в землищата на селата Попско и Пашкул.

Инвестицията ще бъде поддържана за период от 25 години. Българската агенция за инвестиции е връчила на ВЕЦ „Попско“ ЕООД сертификат за инвестиция клас „А“ за проекта „Вятърен парк - Ивайловград“.

В рамките на изпъл-

нението на проекта се предвиждат редица инфраструктурни подобрения на територията на общината, включително подобряване на пътната мрежа между селата Попско и Пашкул. Инвеститорите планират да изградят допълнително още 7 ветрогенератора в землището на с. Попско през следващите няколко месеца и така те ще станат общо 16 с инсталирана номинална мощност 48 МВт.

Гръцката компания „Терна“ инвестира 70 млн. евро в създаването на ветропарк „Крумовград“. Ще бъдат монтирани 30 вятърни турбини в рамките на идващите две години в землищата на селата Качулка, Полковник Желязово и Рогач. Мощността им ще бъде към 50 МВт (за сравнение ВЕЦ „Кърджали“ има мощност 106 МВт). Изгражда се и подстанция за 110 киловолта. Така генераторите ще се свържат

с националния енергиен пръстен. Инвестицията ще се изплати за по-малко от 10 години.

Повечето терени, на които ще се монтират турбините, са собственост на община Крумовград. Други се стопанисват от земеделското и военното министерство. Гръцката компания има много опит в тази дейност и участва в различни проекти до момента. На територията на южната ни съседка тя притежава инсталации с мощност 350 МВт. Строителството на ветропарк е сложна дейност, казват участниците в проекта. Дейността трае около три години. Подготовката за монтирането на генератори край Крумовград продължава вече година. Деликатна е задачата, свързана с опазването на птиците. Територията влиза в защитната мрежа „Натура 2000“. Инвеститорите и строителите ще представят пълен доклад по Оценка за въздействие на околната среда, като намерението им е да бъдат пионери в партнирането с природозащитниците. Ще бъде извършен пълен мониторинг на пернатите и техните местообитания на територията, на която ще се разположи ветропарк „Крумовград“.

Представиха проект за уникален комплекс в сърцето на София

В Националната художествена академия беше представен проект за разширение и реконструкция на академията. Разработката беше представена в изложбената зала на НХА от ръководителя на екипа арх. Стефан Добрев.

Проектът предвижда да бъде запазен само ректоратът, който е обявен за паметник на културата още през 1978 г. Останалите сгради ще бъдат разрушени, а на тяхно място ще бъде изградена огромна стъклена постройка. Новата сграда е съобразена със западноевропейските архитектурни виждания. Идеята не повтаря проекта на арх. Александър Смирнов, а е насочена в по-съвременен план, съобразно разчупените виждания на авторите, новите строителни конструкции, техники и материали... Според замисъла тя ще е висока 22 м, а общата ѝ застроена площ ще е 22 хил. кв. м. Ще има и подземен гараж за около 200 автомобила.

Сега Художествената академия разполага с няколко ателиета и работилници, които са разпръснати далеч една от друга. Академията подготвя около 1000 студенти в два факултета

- по изящни и по приложни изкуства.

Арх. Добрев е предвидил в своята разработка обединяването на пространствата на храм-паметника „Свети Александър Невски“ и Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Архитектурните реликви на София, каквито са трите сгради, които попадат в обсега на проекта, са замислени да бъдат част от самобитен архитектурно-градоустройствен ансамбъл. Новият академичен комплекс ще има преимуществата на съвременна сграда. Ще бъде направена нова изложбена зала и музей. Входът за комплекса е откъм църквата, а заложението от творците идеи могат да го превърнат в голям обществен център.

Запазват се дворното пространство и озеленяването. В проекта на арх. Стефан Добрев е предвидено и изграждането на нов факултет за приложни изкуства.

Доц. д-р инж. Николай Николов:

Науката и изкуството са еманация на човешкия дух

■ Мариана Корчакова

Доц. Николов, вие сте родом от с. Яврово, Асеновградско. Това е и родното място на Николай Хайтов, на Борис Димовски и на още редица изявени личности. Как си обяснявате това изобилие от таланти, произхождащи оттам?

Действително Яврово е емблематично село, гало на България не един и двама изтъкнати интелектуалци. Освен тези, които изброихте, оттам са и анатомът проф. Георги Гълбов, кристикът проф. Васил Колевски, скулпторът Александър Хайтов и дизайнерът Михаил Пенчев. Обяснявам си го с родопския характер и с бедността там, която развива борбеността в различни направления, а може би и с поетичността на Родопите. Всичко това дава воля и прагматизъм, но и духовност. Тук силата генетично е заложена у хората.

Вие сте инженер, посветили сте се на точните науки и математическите изчисления, но също така имате сетива и за изкуството в различните му форми. Как съвместявате това?

Не мисля, че инженерите са сухи хора. Математиците много често използват известната фраза, че който няма въображение да бъде математик, става поет. В математиката има невероятна красота и хармония. В моя

ген има и от двете направления: инженерно-техническото и художественотворческото. Когато бях гимназист, пред мен стоеше дилемата какво да кандидатствам – журналистика или строителство в Инженерно-строителния институт. Избрах второто, от малък съм раздвоен между точните науки и изкуството.

Защитили сте докторска дисертация в Московския инженерно-строителен институт. Защо избрахте именно него за научната си дейност и какво ви даде той?

Аз имам афинитет към търсенето, към разширяването на човешкото познание. На времето строителната физика ми се стори много интересна, но тя е малко позната у нас.

Тогава видях, че в Москва има доста широко поле както за научни изследвания, така и за практическото им внедряване в строителната дейност. Попаднах в Московския инженерно-строителен институт, под ръководството на един световноизвестен учен – акад. Георги Осипов, който е водещ в областта на строителната физика. Той беше и директор на Научноизследователския институт по строителна физика в Москва. Три години и половина работих в неговата лаборатория, за което съм много благодарен, и може би това е шансът за моето разви-

Юбилейният сборник "Строителят" (скулптурата на корицата е дело на Александър Хайтов, а надписът – на Любомир Левчев)

тие.

Вие сте автор на книгата „Градоустройствена акустика“. В каква степен тези научни постижения се внедряват в практиката?

Градоустройствена

акустика изучава законите и закономерностите, свързани с шума в населените места, както и методите за неговото ограничаване. По магистралите в чужбина навсякъде има шумозащитни екрани.

"Баба и внуче" на Константин Величков

В България няма нито един. Но с влизането ни в Европейския съюз ще започнат да се изпълняват такива строителни съоръжения.

Градоустройствена акустика вече се изучава във Варненския свободен университет. Надявам се в най-скоро време тя да влезе в учебния план и на УАСГ. Познания по нея трябва да имат студентите в различни специалности – архитекти, инженери, конструктори, еколози.

Предстои ви защита на следваща докторска дисертация пред Научноизследователския институт по строителна физика (НИИСФ) в Москва.

Доц. д-р инж. Николай Николов е роден на 25 юли 1956 г. в село Яврово, Асеновградско. „В кръвта ми текат две планини и една река, казва за себе си той – Родопите, Стара планина и Дунав“. Завършил е ИСИ – през 1979 г. От 1982 до 1986 г. е докторант в Московския инженерно-строителен институт, където работи в Лабораторията на световноизвестния учен акад. Г. Л. Осипов. Защитава докторска дисертация през 1986 г. Член е на Руската академия по архитектура и строителни науки. Председател е на Съвета на директорите на „Устра холдинг“ АД, гр. Кърджали, и на Научния съвет на Института по строителна физика, технологии и логистика.

Доц. д-р инж. Николай Николов има над 50 научни публикации – статии, монографии и доклади. Автор е на книгата „Градоустройствена акустика“. По идея на Любомир Левчев е създаден юбилейният сборник „Строителят“, посветен на 50-ата му годишнина. Доц. Николов притежава безценна колекция от произведения на изкуството, за която казва, че е плод на „Любовта от пръв поглед към всеки един от експонатите ѝ“. Той е женен, има две дъщери.

Доц. Николай Николов със съпругата си г-р Жени Стайкова и дъщерите си Ани и Деница

Представете на читателите на в. „Строител“ този ваш научен труд.

В нея се формулират нов клас вълни, които съм дефинирал като квазивълни. От чисто теоретична гледна точка те дават възможност да се създават стро-

ителни методи за изчисляване нивата на шума. Досега в практиката се правеха многобройни измервания, данните се обработваха статистически, установяваха се емпирични зависимости и на тази база се разработваха инженерните изчислителни методи, с използването на компютърни технологии. Известна е една шега, че инженерите смазват своята скрияща математическа машина с гъстото масло на множество допускания и коефициенти. Докато сега аз предлагам нов подход, базиран на доказани теории, както мои, така и на световни учени.

Имате прекрасна колекция от произведения на изкуството. Как се появяват интересът ви в тази област?

От малък обичам литературата и изобразителното изкуство. Бях в 11-и клас, когато видях една графика на проф. Румен Скорчев. Това беше любов от пръв поглед. Когато „Сикстинската магона“ от Дрезденската галерия беше изложена в Немския културен център, избягах от лекции, за да я видя. Винаги съм носел този интерес в себе си, но той се разви благодарение на научната и културната среда, в която попаднах в Москва. Акад. Осипов, потомствен дворянин, беше мой учител не само в науката, но и в живота

и в изкуството. Той също беше колекционер. Тогава се заразих от тази „тиха лудост“, както казва Богомил Райнов. Сборката ми не е голяма, но имам интересни експонати в нея. Един от тях е картина на Константин Величков. Той изключително рядко се появява на пазара, не повече от двама-трима души в България имат негови творби. Не мога да отлеча един експонат пред друг. Всички те са влезли в душата ми. По тази причина не бих могъл да бъда търговец на картини. Отпразнувах 50-ата си годишнина, като представих колекцията си в Историческия музей в Кърджали. Имам намерение да го направя и в София.

По повод 50-годишния ви юбилей беше създадена книгата „Строителят“. Как възникна идеята за това?

Идеята е на Любомир Левчев, който ми предложи да направим този юбилейен сборник. Той съдържа снимки от семейния ми албум. Има научна антология, в която учени публикуваха за първи път свои трудове, и художествена антология, в която поети ми подариха по едно стихотворение. Художници, скулптори, колеги от бизнеса написаха посвещения. Всички те са мои приятели, които много уважавам. Сборникът е илюстриран с експонати от моята колекция.

Кои са пресечните точки между науката и изкуството?

Науката и изкуството са еманация на човешкия дух. Дух и красота има и в точните науки, но въздействието на изкуството е по-директно. То по-лесно се възприема със сетивата. Духът и материята трябва да вървят ръка за ръка. Това съчетание е задължително за развитието на всяка личност. Затова моето кредо е, че човек трябва да се стреми всичко, което прави, да го превърща в изкуство.

Из сборника „Строителят“:

„Строител – това е дума с много синоними и всички носят скрит под грубите работни дрехи първичен божествен смисъл: основоположник, зидар, съзидател, творец... Това е срещата на обикновения човек с необикновеното му дело. Духът е творчество и светът е неговата творба...“

Това е величието на строителя – от Майстор Манол и Уста Кольо Фичето до тези, които гаят калцата на новите основи и прехвърлят мостовите от днешния към утрешния ден на Родината...

Цял живот съм обичал и съм успявал да другарувам със строители. В тях ме привлича тайнствено то зърно, от което пониква подвигът...“

Любомир Левчев

Строители, на село има работа!

■ Дария Захариева

Програмата за развитие на селските райони предоставя редица възможности, заяви специално за в. „Строител“ Борислав Борисов, председател на Асоциацията на българските села

Мярка 311 „Разнообразяване към неземеделски дейности“ цели насърчаване на разнообразяването към неземеделски дейности, насърчаване създаването на възможности за заетост и повишаване на доходите в селските райони, насърчаване развитието на интегриран туризъм в селските райони.

Деяностите, които ще бъдат подпомагани,

са свързани с развитието на селския туризъм, с изграждането на пътна инфраструктура, реновирането на свързващите пътища от републиканската пътна мрежа, семейните хотели, къмпингите и съоръженията към тях - водопровод, мръсен канал и др.

В случаи на проекти за туристическото предлагане - ново строителство или подобрения, ще бъдат подпомагани строителни проекти на хотели за не повече от 20 стаи за гости.

Г-н Борисов коментира, че за строителните фирми вероятно би представлявал интерес реставрирането и опазването на места с исторически, културен, природен или образователен интерес (стари изби, мелници, ферми, изложени на закрито и открито), както и възстановяването на различни занаятчийски дейности.

Изграждането, обновяването или преоборудването на работилници за поддръжка и ремонт на машини и съоръжения са другата възможност за оживяване на селските райони. Може да се кандигатства и за

евросубсидии за производство на слънчева, вятърна и водна енергия

(за продажба на НЕК или за личните нужди на земеделските производители).

Възможностите, които Програмата за развитие на селските райони предоставя, биха заинтересу-

По мярката за обновяване и развитие на селата може да се кандигатства с проекти за асфалтиране и ремонт на улици

вали строителните фирми и през следващите години.

726 общо са проектите, които са спечелили субсидия по Ос 3 на МЗХ, показват данни на министерството от края на миналия месец. Проекти на обща стойност 9 062 723 лева са приети по мярка 311 „Разнообразяване към неземеделски дейности“. По мярка 312 „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия“ са приети 257 проекта на обща стойност 121 954 258 лв. По мярка 313 „Насърчаване на туристическите дейности“ приетите проекти са 6 на обща стойност 2 213 198 лева. По мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони“ приетите проекти са 282 на обща стойност 1 000 864 843 лева. По мярка 322 „Обновяване и развитие на населените места“ приетите проекти са 165 на обща стойност 235 922 779 лева.

Селата с население до 2 хиляди жители

Вече се включват и в надпреварата за субсидии с горен праг от 1,2 млн. лв. Парите отново са осигурени от оперативната програма за развитие на селските райони. Тежкото

състояние на междуселищните пътища не е тайна за никого. Спешни ремонти се налагат на водопроводната и канализационната мрежа в селата. На фона на проблемите в изостаналите и обезлюдяващите се райони тези възможности изглеждат като спасителен пояс в кризисните времена.

Общата стойност на проектите,

с които кметствата кандигатстват по мярката „Основни услуги за икономиката и населението на селските райони“, могат да достигнат и 6 млн. лв. за всеки проект. Много от експертите се опасяват, че липсват подготвени кадри, които да работят по създаването на добри проекти за европари. Подробните разчети за усвояването на средствата за всеки отделен проект са много важна част от кандигатстването. За субсидии може да се кандигатства до 2013 г.

Въпреки оптимизма за развитието на селските райони Асоциацията на българските села напомня, че на практика

1048 български села нямат право да участват

с европроекти по най-важните мерки на Програмата за развитие на селските райони. От неправителствената организация подчертаха, че селата в 53 общини нямат възможност да кандигатстват с проекти по мерките на Ос 3, защото

за дискриминирането им е, че попадат в общини с над 30 хил. жители.

Наскоро стана ясно, че над 501 млн. лв. безвъзмездна помощ идват за рехабилитация на второкласни и третокласни пътища в България през МРРБ и Оперативна про-

Борислав Борисов, председател на Асоциацията на българските села

не попадат в зададените параметри.

Всички 5087 села в България се нуждаят от спешна държавна политика, национално и европейско финансиране, защото всяка година обезлюдяват около 100 села, коментира г-н Борислав Борисов. Според него селата, които не попадат в обсега на европейското финансиране, с нищо не са по-развити от останалите. Причината

грама „Регионално развитие“. От Регионалното министерство информират, че 85% от парите идват от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), а 15% са национално финансиране.

Това прави възможно

обновяването на около 660 км пътища

в страната с цялата последваща ефектив-

ност за строителния бизнес – работни места, асфалтови бази, арматурни стопанства, бетонови възли и пр. Преглежда се новите проекти да помогнат за създаването на връзка между вече обновени участъци. До средата на юли ще бъдат обявени тръжни процедури по първите проекти

Лошата инфраструктура и липсата на водопровод и канализация в повечето села е основният проблем за липсата на инвестиции в тези региони. Стратегиата на земеделското министерство е чрез Държавен фонд „Земеделие“ да бъдат подпомогнати 231 селски общини, като освен по мярката за икономически услуги ще се отпускат субсидии и за обновяване на селските райони. Важна подробност е, че за субсидии не могат да кандигатстват общини, които не са прекарвали ВиК мрежите си.

По мярката за обновяване и развитие на селата може да се кандигатства с проекти за

асфалтиране и ремонт на улици и тротоари и за осветление.

Пари се отпускат за озеленяване и за строеж на детски площадки, училища, реконструкция на културни и исторически паметници. Общинските проекти изцяло се покриват от програмата, а авансово се превеждат 20% от парите. 30% от останалите средства бенефициентите получават, когато свършат половината от работата, а останалите 50% се дават в края на проекта. Програмата предоставя допълнителни възможности за включване на строителни фирми във всеки тип проекти. Общините изцяло ще бъдат субсидирани за своите проекти. Очаква се те да се обърнат към строителите в своя район.

Обществени поръчки

✓ Изграждане на канализационна мрежа и подмяна на водопроводна мрежа на с. Крислово

Възложител: Община Марица - област Пловдив

Препуска: Обявено в ДВ, номер на обявлението 8/15.06.2009 г.

Описание: Обект на настоящата обществена поръчка е изграждане на канализационна мрежа на с. Крислово, община Марица и подмяна на водопроводната мрежа. Предвижда се

изграждането на цялостна канализационна мрежа на населеното място, както и подмяната на съществуващия водопровод съгласно одобрените технически проекти. Следва да се изградят главни колектори и събирателни канали. По трасето са предвидени ревизионни шахти от съгложяеми елементи. Предвидено е включване на сградни отклонения към всеки от имотите на населеното място. Видовете строително-монтажни работи на обекта са: разваляне на пътна настилка; изкопни работи; монтажни рабо-

ти; възстановяване на пътна настилка.

✓ Изграждане на канализационна мрежа на с. Желязно

Възложител: Община Марица - област Пловдив

Препуска: Обявено в ДВ, номер на обявлението 7/15.06.2009 г.

Описание: Обект на настоящата обществена поръчка е изграждане на канализационна мрежа на с. Желязно, община Марица. Предвижда се изграждането на цялостна кана-

лизационна мрежа на населеното място съгласно одобрените технически проекти. Следва да се изградят главни клонове и второстепенни канали. По трасето са предвидени ревизионни шахти от съгложяеми елементи. Предвидено е включване на сградни отклонения към всеки от имотите на населеното място. Видовете строително-монтажни работи на обекта са: разваляне на пътна настилка; изкопни работи; монтажни работи; възстановяване на пътна настилка.

Саудитски принц финансира проекта Севтополис

Племенникът на крал Абдула дава 2 млрд. лв. и за строителството в старозагорския университет

■ Елица Илчева

Племенник на саудитския крал Абдула ще се включи в реализацията на мегaproекта за експонирането на древния тракийски град Севтополис от водите на язовир „Копринка“, съобщиха от община Казанлък. Принц Алуалид бин Талал ас Сауд ще посети страната ни и Казанлък в началото на юли, когато ще получи почетния знак на града на розите и ще бъде награден с орден „Магарски конник“ от президента Георги Първанов. Той е известен със слабостта си към паметниците на световното културно-историческо наследство. Със своето състояние от 13,23 млрд. долара принц Алуалид ас Сауд се нарежда на 22-ра позиция

сред световните ултрабогаташи. Специалистите, които са ангажирани с проекта на древния град, смятат, че за изолирането на останките на Севтополис с бетон или друг материал ще са необходими около 100 милиона евро. Севтополис е най-добре запазеният тракийски град у нас, който се намира на 20 м дълбочина под водите на язовир „Копринка“ в близост до Казанлък. Проектът за експонирането и реставрацията на останките е по идея на арх. Жеко Тилев, който предлага градът да бъде напълно разкрит, консервиран, реставриран и постоянно достъпен.

Севтополис, градът на Севт III, столица на Одриската държава от края на IV – началото на III в. пр.н.е. е разкрит и про-

Снимка: www.sevtopolis.info

учен през 1948-54 г. при изграждането на язовир „Копринка“. Това е първият и най-добре запазен тракийски град в днешна

България, за съжаление останал на дъното на язовира след напълването му. Ръководството на Тракийския университет

в Стара Загора пък очаква принц Алуалид да даде на учебното заведение 2 млн. долара за доизграждане на учебната база.

Проектът

Проектът за експониране на Севтополис предлага възможността градът да бъде напълно разкрит, консервиран, частично реставриран и постоянно достъпен. Чрез него се реализира изключителната историческа, образователна, културна и туристическа стойност на Севтополис в уникална архитектурна структура и природна среда.

Античният град ще се отвоюва от язовира чрез вътрешна кръгла язовирна стена, така че се получава своеобразен кладенец, на дъното на който като на сцена е представена историческата пиеса „Севтополис“. Ако се приближавате с лодка откъм брега, Севтополис остава абсолютно скрит за погледа, като се вижда единствено ограденият пръстен. Но гледката от стената към града предизвиква невероятни впечатления и усещания със своята всеобхватност, ракурс и отправна точка от границата между минало и настояще. Възможността да разглеждате града от височина 20 метра позволява възприемането му цялостно, а не фрагментарно - изключителна възможност за разкопки от такъв мащаб. Впечатлението се обогатява при движението с панорамните асансьори, които отвеждат до самите разкопки за индивидуално или групово разглеждане.

Премиерът удари копка на водопровод за 1,5 млн. лв.

Първата копка за нов водопровод в Димитровград направи премиерът Сергей Станишев. Проектът, който ще гарантира 50 на сто от водоснабвяването на бригадирското градче, е за близо 1,5 млн. лв. Той е част от антикорупционните мерки на правителството за директна подкрепа за общините.

„В условията на криза особено важно е запазването на стабилността в

икономиката. Когато изготвихме бюджета, заделихме 20% увеличение на капиталовите разходи, за да компенсирате спада в строителния бранш“, подчерта премиерът.

По думите му 155 млн. лв. от допълнителното финансиране е решено да отидат директно в общините, защото местната власт най-добре може да реши какво е необходимо за подобряване стандарта

на живот на жителите на даден регион.

„Реализацията на този проект чакаме от 1996 г. Водопроводът ще гарантира по-голяма сигурност и възможност за развитието на града, както и по-качествена питейна вода“, каза при откриването на обекта кметът на Димитровград Стефан Димитров. Той уточни, че новият водопровод ще бъде завършен до месец.

Паметник на културата става модерна сграда в Казанлък

Паметник на културата в Казанлък е превърнат в модерна търговска сграда. Обектът бе представен в рамките на изложбата „Архитектурен салон 2009“ в Стара Загора. Проектът е на арх. Виолета Бакунина и включва реконструкция, пристройка и надстройка на съществуваща сграда в града на розите.

Обектът е двуетажен, под част от него има подземно ниво. Зданието има статут на паметник на културата и заема важно място в устройството на съвременното централно ядро на Казанлък. То оформя ъгъла на главната градска ос по направление

изток-запад и източната тангентна улица на ядрото.

Сградата е краен елемент от ансамбъл от здания, строени в края на XIX и началото на XX век, и се явява най-близкостояща спрямо центъра на града. Приземното ѝ ниво съдържа два магазина и вход към жилищната част от обекта, водещ до стълбището за втория етаж, който се състои от вестибюл и четири жилищни помещения. Сградата е имала спешна нужда от ремонт и укрепване и едновременно с това от намиране на нова функция, която да я съживи за бъдещите поколения,

смята арх. Бакунина. С разработения от нея проект се постига съчетаване на историческото наследство с нуждите и естетиката на съвременността.

Постройката е превърната в модерна търговска сграда с магазини и офиси,

като са запазени двете основни фасадни стени, ориентирани по водещите градски направления. Новите части на зданието са изпълнени с масивна конструкция и структурно окачена фасада, която контрастира на старата половина на сградата и е добър фон за нейното подчертаване.

Приземният етаж (кота 0,00) е запазил предназначението си. В него

са оформени 4 магазина за промишлени стоки. Всеки от обектите разполага със санитарен възел. На същото ниво се намира входът за горните етажи, състоящ се от фойе и стълбищна клетка.

На коти 3,25 и 6,20 са разположени по 4 офиса, всеки от които със санитарен възел. На кота 8,90 е ситуирана голяма канцелария. Този етаж отстъпва терасовидно спрямо линията на застрояване. Помещението е заобиколено с балкони от всички страни.

Двете основни фасадни стени са запазени в оригиналния си вид, като са ремонтирани и обработе-

ни с мазилка в цвят охра. Декоративните елементи са възстановени. Всички нови фасадни повърхности са изпълнени със структурно окачена фасада. Тя се допълва от корниз с фриз, маркиращ входа за офисната част. Покривната конструкция на терасовидния етаж е дървена, облицована с ламарина. Покривът е с наклон 5% и не се издига в обема на сградата. Паралелният на съществуващия балкон на кота 3,25 е изпълнен от ковано желязо, а този на терасата на кота 8,90 - от неръждаема стомана, което подкрепя съвременното звучене на окачената фасада.

Берковица с ВиК проекти за 4 млн. евро

80 млн. лв. чака от Европа малката община

Община Берковица изпълнява четири проекта по оперативни програми за реконструкция на водопроводна мрежа в няколко села, събщи кметът на общината Милчо Доцов. Общата стойност на тези проекти е над 4 млн. евро. В първия са включени селата Боровци и Замфирово за сумата от 2 млн. евро. Другият проект, чиято стойност е изчислена на около 1,5 млн. евро, е разработен за най-голямото населено място в общината - село Бързия, и предвижда изграждането на довеждащ водопровод и пречиствателна станция за питейна вода.

В началото на седмицата бе подписан договор по програма на Предприятието за управление на дейности по опазване на околната среда (ПУДОС) за реконструкция на водопроводната мрежа и на село Гаганица.

Експертна Държавна приемателна комисия е готова с протокол за въвеждане в експлоатация

на обект „Реконструкция на хранващ водопровод за село Боровци“ на стойност над 297 хил. лева за първи етап. В процес на завършване е и вторият етап на обекта за още близо 300 хил. лева.

Продължава реконструкцията и рехабилитацията на довеждащ водопровод с дължина 4000 метра и в с. Мездрей. Проектът трябва да приключи за 240 дни, като в него е предвидена и подмяна на уличната настилка. Стойността на този обект е над 950 хил. лева, осигурени по съвместен проект

на общината и Министерството на регионалното развитие и благоустройството. По думите на Милчо Доцов половината от дейностите по проекта са изпълнени.

Общо 16 са погадените проекти от община Берковица по оперативни

програми, от които най-много са към „Развитие на селските райони“, „Околна среда“, „Регионално развитие“ и „Административен капацитет“. Над 80 млн. лева е стойността на разработените проекти, някои от които още очакват одобрение.

ХАСКОВО СЛЕДВА ВАРНА ПО ПРОИЗВОДСТВО НА ЕКОЛОГИЧЕН ТОК

Хасковски регион диша във врата на Варна като център на производството на екологичен ток у нас. Заради перфектните условия регионът за момента е втори след морската ни столица по заявени намерения за изграждане на системи за възобновяеми енергийни източници.

Интересът към региона е огромен заради факта, че на територията на оператора се намират най-големите водноелектрически централи - ВЕЦ „Кърджали“, „Студен кладенец“ и „Ивайловград“. Каква част от тези инвестиционни намерения ще се реализира, все още е трудно да се каже, смятат от Електроенергийния системен оператор в Хасково. Според експертите се изисква доста време

и сериозно финансиране. Освен това мрежата в момента не е готова да поеме такива големи мощности. Районът поддържа около 1200 км въздушна мрежа и съответните подстанции, които са значително повече от останалите райони в страната.

Въпреки това съоръженията не са предвидени за очакваното голямо натоварване. Разширяването на мрежата тепърва предстои. Към това може да се присъти едва след като има по-голяма сигурност, че тези инвестиционни намерения ще се реализират, коментират от системния оператор.

Форум през юли ще събере в Хасково инвеститори и специалисти за представяне на видовете възобновяеми енергийни източници.

Влагат 5 млн. лв. в туристическия център на Перперикон

5 млн. лв. са осигурени за строителството на туристически посетителски център в подстъпите на тракийската скална забележителност Перперикон. Президентът Георги Първанов направи първата копка в началото на седмицата.

От началото на разкопките, реставрацията и консервацията на обектите са вложени близо 10 млн. лв. „Това е и резултат от успешното взаимодействие между цен-

тралните институции, местната власт, науката и бизнеса“, посочи президентът.

Средствата за из-

граждането на посетителския център са по линия на програмата ФАР - Трансгранично сътрудничество, и са безвъзмездни.

МОМЧИЛГРАД ИЗБРА СТРОИТЕЛ ЗА КОЛЕКТОР

Община Момчилград избра местната фирма НАР да изгради довеждащ колектор към градската пречиствателна станция. Освен това дружеството ще трябва да построи колекторна връзка към преливниците на общината и да коригира северното дере в участъка, където ще премине тръбата. Общата стойност на услугата е 54 884 лв.

ПРОВЕРЯВАТ НЕЗАКОННИ ВИЛИ В СОЗОПОЛ

Прокуратурата ще разследва съгласувателни разрешения за строителство в противоречие със закона. Става дума за над 180 незаконни строежа на вили в некропола в Созопол, който е на 2700 години. Прокуратурата се цели в шефа на НИПК арх. Георги Угринов. Говорителят на прокуратурата в Бургас Калина Чапкънова заяви пред БНТ, че в последните 3 години в Созопол са били издавани по 4500 разрешения за строителство годишно, като 60% от тях са за терени в некропола на Аполония Понтийска.

МОДЕРНИЗИРАН ЖЕЛЕЗОПЪТЕН ПРЕЛЕЗ ОТРИХА В БЕЛОЗЕМ

Новото съоръжение е по линията Пловдив-Бургас и е обновено с еластична прелезна настилка. НК „Железопътна инфраструктура“ предприе действия, свързани с рехабилитацията на железопътните прелези в цялата страна. Подмянат се остарелите прелезни настилки от дървени настилки със съвременни, модерни и удобни за експлоатация еластични прелезни настилки тип STRAIL. Първоначално тази рехабилитация на жп прелезите стартира по най-натоварените железопътни прелези от жп мрежа в страната.

Започнаха строителните дейности по из-

В бургаския „Победа“ почнаха канал

граждане на канализация в бургаския квартал „Победа“. Проектът е в етап на изграждане на канализационна мрежа с обща дължина

над 6500 м. Тя ще обхване общо 24 улици в квартала. Изграждането ѝ ще има силен екологичен ефект, тъй като ще защити езерото Вая и Черно море от замърсяване с необработени канализационни отпадъчни води, ще подобри

качеството на подземните и надземните води, както и събираемостта на отпадъчните води.

Стартът на строителството бе даден от кмета на община Бургас Димитър Николов, който направи първа копка на

обекта. Финансирането не поема изграждането на домовете отклонения, затова община Бургас отпуска допълнителни средства на стойност 400 хил. лв. за тяхното реализиране. Срокът за приключване на стро-

ителните дейности е до края на годината. Бенефициент на проекта е община Бургас. Той е част от проекта „Интегриран воден цикъл на град Бургас“ по програма ИСПА на ЕС. Стойността на целия проект е около 1,6 млн. евро.

Доклад на КСБ, представен на Конференцията на FIEC в Магрид на 19 юни от председателя инж. Симеон Пешов

Обща икономическа ситуация Макроикономическа динамика

Световната икономическа и финансова криза все по-осезателно се усеща и в България. Външната среда, която допринася за кризата у нас, продължава да е в период на рецесия. България сериозно е въвличена в тази криза, особено като се има предвид, че 60% от оборота на страната е с европейските страни. Налице е спад на търговските обороти, спад на инвестиционните обороти. Приключи кредитният рай в България, нараства размерът на фирмената и междуфирмената задлъжнялост. Наблюдава се влошаване на ликвидността както на банковата система, така също на бизнеса и бюджета, което на практика е пречка за нормалните взаимоотношения между държавата и фирмите. Продажбите в България зависят в голяма степен от това дали потребителите имат достъп до заеми.

Строителният отрасъл през последните 6-7 години бележеше бурно развитие, обхващащо не само самата строителна дейност, жилища, хотели, ваканционни селища, офиси, пътно строителство и др. производства, пряко свързани със строителството, и доставка на строителни материали и изделия, както и изделия, косвено свързани с отрасъла. Темповете на нарастване на изпълнените обеми СМР през последните няколко години достигнаха 15% и повече, което е едно ниво, значително превишаващо годишните темпове на икономическото развитие на страната.

Досега България имаше стабилен ръст на брутният вътрешен продукт (БВП), общо по отрасли през последните 8 години беше около 6% средногодишно. Прогнозите на правителството за 2009 г. са този ръст да бъде 4,7% базисни параметри, заложен в държавния бюджет. Икономиката има потенциал да върви напред, ако успее да се пренастрои...

Ако не се реализират оперативните програми, обратният вариант значи рецесия и криза. Спирането на подаване на природен газ за България в началото на януари нанесе тежък удар и на практика уби инерцията на растежа, натрупан през 2008 г.

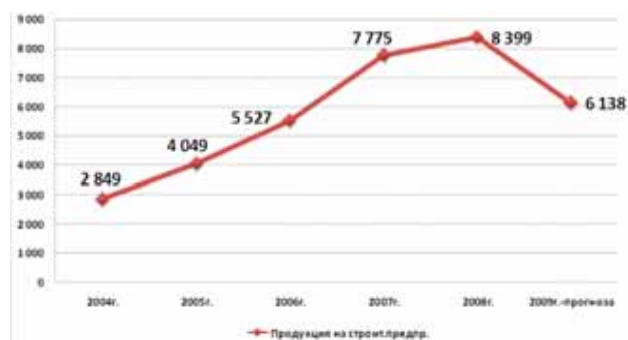
Общ преглед на строителния сектор

България дава 0,5% от строителната индустрия

на страните - членки на ЕС, за 2007 г. Производството на предприятията от ЕС възлиза на 1304 млн. евро. Приходите от дейността за 2008 г. по предварителни данни на НСИ са 8399 млн. евро, което е с 8% нарастване в сравнение с 2007 г. (7775 млн. евро) като цяло. Ситуацията във времето се измени и от положителен ръст минаваме към края на годината към отрицателни стойности.

Занижението на приходите на строителната продукция започва през четвъртото тримесечие на 2008 г. В натурално изражение това е 73 хил. евро, или 2,5%.

Произведената строителна продукция е с намаляване от 11,1% в сравнение с първото тримесечие на 2008 г. Сградното строителство е със значителен относителен дял 71,7% в общото строително производство и регистрира намаляване от 11,8%, отнесе-

Производство на строителните предприятия, 2004 г. (2009 г. прогноза), млн.евро

По данни на НСИ

но към първото тримесечие на 2008 г. Гражданското, инженерното строителство съставлява 28,3% от общото строителство и намалява с 9,3% за същия период на 2008 г.

Това са показатели, които регистрират затрудненията на строителните предприемачи. През последния месец стопанската конюнктура в строителството остава непроменена. Настоящата строителна активност се оценява като намалена, а осигуреността на производството с поръчки - като недостатъчно.

Размер на чуждестранните инвестиции за 2008 г.

За 2008 г. размерът на чуждестранните инвестиции в отрасъл строителство е 2545 млн. евро, което е с 27% нарастване в сравнение с 2007 г. - 2001 млн. евро. Наблюдава се стабилно запазване на този етап на нарастването и ако досега 2007 г. се смяташе за рекордна в тази посока, то за 2008 г. имаме далече по-голям ръст. Продължаващият приток на капитали към страната, дори и след значителното влошаване и дестабилизация на международните финансови па-

зари, е индикатор до този момент на запазен интерес към инвестиции в България. Анализите дават прогноза за запазване на положителния нетен приток на външните финансови ресурси към страната и през първото полугодие на 2009 г., като този поток вероятно ще бъде по-нисък от 2008 г. В бюджета за 2009 г. е заложен ръст от 14,3% на преките чуждестранни инвестиции, като дял от БВП.

По предварителни данни преките инвестиции за страната през януари-март 2009 г. възлизат на 646,6 млн. евро (1,9% от БВП при 1202,1 млн. евро, 3,5% от БВП за януари-март 2008 г. Делът на чуждестранните инвестиции в отрасъл строителство към общия дял на инвестиции е 7,4%. Преките чуждестранни инвестиции за януари-март 2009 в отрасъл строителство съставляват 19,3% от общите инвестиции в страната.

Сред най-големите чуждестранни инвеститори са Великобритания, Холандия, Австрия, Германия, Гърция, Испания, Русия и др.

Индикации за негативни последици:

■ Наличието на значителна по обем готова строителна продукция, превишаваща платежоспособното потребителско търсене.

■ Оттеглянето на някои външни инвеститори поради невъзможността им да реализират своите инвестиционни намерения за бързи печалби и продажби на закупени имоти. Повишиха се (възможно е това да продължи) лихвите по кредитите, отпускани за закупуване на недвижими имоти и финансиране на строителството.

■ Промениха се изискванията за отпускане на кредитите, като се търси по-голямо участие на кредитополучателя в общата стойност на имота. Промени се методиката за определяне стойността на депозита (занижи се).

■ Намаляха темповете на нарастване на цените на жилищата, като за последното тримесечие е само 3-4%. Очаква се цените на

жилищата да паднат с 10% през 2009 г.

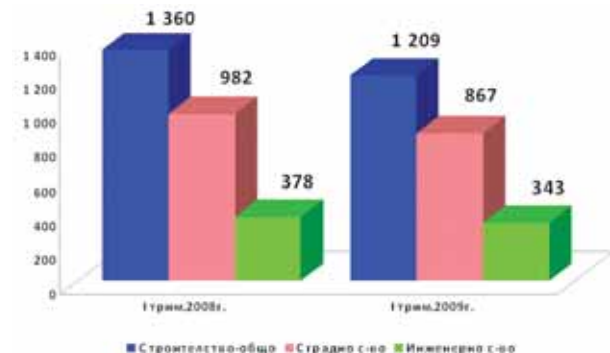
Това ще се отрази пряко на активността на някои предприемачи и индиректно на строителните фирми.

Повишиха се изискванията на инвеститорите и купувачите на готова строителна продукция към качеството на изпълненото строителство.

■ Продължава практиката на строителния пазар да работят (въпреки намалението с влизане на закона за професионалния регистър) малки нерегистрирани фирми, които не притежават квалифициран персонал и технологични възможности, не могат да задоволяват повишените изисквания за качество и внасят смущения в пазарната среда в строителството.

■ Съществува мнение, че ако през 2008 г. предизвикателството е било намирането на допълнителни мощности и човешки ресурси (почти всички ресурси бяха въведени в действие), то 2009 г. се очертава да бъде под знака на прецизните разчети.

■ Забавеното плащане на строително-монтажните работи на практика поставя строителните фирми в позиция на синвеститор. Инвестиционната дейност изисква друг тип поведение и нагласа, които не са ха-

Производство на предприятията от строителството, I тримесечие, 2009 г., млн.евро

По предварителни данни на НСИ

рактерни за чисто строителните фирми.

■ Особено тревожно е предвиденото забавено плащане до 6 месеца в оперативните програми по европейските фондове, както при ФАР и ИСПА, не е решен и въпросът за гарантиране, което се налага до 6 месеца, временното кредитиране, което се налага да правят общините и строителните фирми по тези програми.

Заетост и други количествени показатели

По предварителни данни на НСИ наетите лица по трудово и служебно правоотношение за 2008 г. нарастват с 1,5% спрямо 2007 г.

■ Общо за икономиката - заети лица - 3836 хил. бр.
■ Отрасъл строител-

ство - заети лица - 259 хил. бр.

■ Наети лица - 2827 хил. бр. - общо за икономиката.

■ Наети лица - 259 хил. бр. - отрасъл строителство.

■ Безработица - общо 240 278 бр.

■ Очаква се намаляване на работната ръка, само 5,4% от предприемачите възнамеряват да увеличат персонала.

■ Наемите по трудово правоотношение за първо тримесечие на 2009 г.

■ Общо - 2426 хил. бр.

■ Отрасъл строителство - 210 хил. бр.

■ Новорегистрирани безработни в бюрата по труда

■ Отрасъл строителство - за първо тримесечие са 7840 души.

Прогнозата за безработицата в отрасъл строителство е около 40-50 хил. души. Кризата в България определено е икономическа, не е финансова. Ефектът от нея е загържане на развитието в строителния сектор, но това е сектор, който спира пръв и тръгва пръв. В България има възможност да тръгнат оперативните програми - регионално развитие, транспорт, околна среда, а по тези програми има над 4 млрд. евро за усвояване до 2013 г.

2. Държавните органи, работодателските и браншовите организации да приемат правила за ускорено усвояване на средствата по европейските програми - от идеята, през проектирането, конкурсите, изпълнението и приемането на крайния продукт.

3. Да се съкратят сроковете и да се гарантира ритмичното разплащане от бюджетните разпоредители към строителните фирми.

4. Министерството на труда и социалните грижи, работодателските организации, КСБ и профсъюзите да засилят мерките за борба със сивата икономика.

5. МРРБ да гадже тълкуване на Закона за КСБ относно участието на подизпълнителите на строителните обекти. ДНСК и КСБ да осъществят съответния контрол по този въпрос.

6. Правителството да се разпореди по съответен начин при възлагане на обществени поръчки да се спре участието на фирми извън ЕС, които ползват преки или косвени помощи чрез публични ресурси под каквато и да е форма, които нарушават или са заплаха за конкуренцията.

7. Да се приеме практиката и методиката на някои европейски страни - Германия и др., за борба с дъмпингови цени при тържествените процедури.

8. Правителството и БНБ да провеждат активна политика за износ на строителни услуги в трети страни, извън ЕС.

9. КСБ и фирмите да работят за запазване или увеличение на заплатите в строителството чрез ефективно използване на трудовите ресурси.

10. Да се изготви приемане на Закон, подобен на германския, който да регламентира съучастие на частния бизнес в извършването на обществени услуги.

11. КСБ да организира учредяването на доброволен социален фонд в строителството, като се използва опитът на някои развити европейски държави; фондът да подпомага в кризисни ситуации малкия и средния бизнес.

12. Заплащането на държавните служители по ОП от европейските фондове да се увеличи и приведи в съответствие с ефекта от тяхната работа.

13. МРРБ да утвърди нормативен документ относно регламентацията и качеството при санирането на сградния фонд в България.

Русе очаква динамична строителна година

Детски градини, молове, разширения на пътища са част от планираните дейности

■ Силвия Рагославова

Общината на Русе е планирала да изгради две нови детски заведения в „Дружба“ и „Чародейка“ - два от големите квартали на града. Строителството на новите градини трябва да започне до края на 2009 г., по данни на главния архитект Симеон Рангелов. Той разказва, че градините не са малки – едната е с осем групи, а другата с шест, което ще реши в голяма степен проблемите в града с недостига на места. По програма „Енергийна ефективност“ са подменени и дограмите в повечето училища в града, а за следващата година се очаква да започне и санитарното им.

Миналата година в центъра на града отвори врати още едно детско заведение.

Русенската администрация всъщност показва голяма активност по отношение на различни строителни проекти в града. Около 2 млн. лв. е заделила общината за социална инфраструктура. Иначе финансирането на проекти става по няколко основни линии – или със собствени средства на различни институции и административни структури, или със съфинансиране от страна на общината или държава, или с изцяло публични средства.

В момента онкодиспансерът в града изготвя идеен проект за обновление на базата си, който включва нови пристройки и помещения. Изгражда се и нов АГ комплекс в многопрофилната болница в Русе, в някои диагностично-консултативни центрове също текат строителни и ремонтни дейности.

Доходното здание бе удостоено със специалната награда в националния конкурс „Сграда на годината 2007“. Съгласно регламента, награди получават инвеститорът в лицето на Община Русе, архитектът Константин Вандалов и фирмата изпълнител

Големи инфраструктурни обекти

През този месец трябва да приключи ремонтът на бул. „България“, който е обходното шосе на града и чийто възложител е Националната агенция „Пътна инфраструктура“.

Сред останалите по-сериозни проекти са изграждането на регионалното депо за отпадъци и обновяването на водния цикъл на града. Последният има планиран бюджет в размер на близо 48 млн. евро, по данни на арх. Рангелов. Проектът включва подмяна на магистрален водопровод, който е дълъг близо 20 км, и подмяна на водопроводната и канализационната мрежа на 42 улици в града. Подменя се и колектор в жилищния квартал „Чародейка“, който отвежда отпадните води на два квартала. Скоро трябва да се завърши и крайбрежният колектор, който е основен за града и свързва всички градски канализационни мрежи. Той

има две помпени станции за канални води. В последния етап от този голям проект се предвижда изграждането на градската пречиствателна станция за отпадни води в района на Дунав мост.

Всъщност там ще отиде и половината от планираната инвестиционна сума. Тази пречиствателна станция трябва да има защитна стена, повдигане на нивото с голям настип, тъй като реката има голям диапазон между дълбоки и ниски води – близо 9 м. Средствата по този проект се осигуряват по програмата ИСПА на ЕС.

Скоро ще бъдат финализирани строителните дейности и на пробива на бул. „Родина“ при магазин „Кауфланг“. Този проект ще бъде приключен до

дина приоритетно, увеличава зам.-кметът Дончо Добрев. Проектирани са разширения на няколко улици (изграждане на платна), което ще облекчи трафи-

ка, защото ще отведе движението на тежките автомобили.

В града се разширява и пътят към индустриалния парк. Това е нова промишлена зона, която се разработва. В момента вече са изградени два големи завода, а няколко по-малки са в процес на изграждане. Идеята за строителството е такава, че първо е осигурена инфраструктурата – пътища, електричество, водоснабдяване и т.н. И практически всеки инвеститор е получил директно на имота необходимото му захранване.

Културни паметници

Едно от големите постижения на общината е завършването на театралната зала със сценичната част и репетиционните на театъра в центъра на града, известен още като Доходното здание.

Идейните проекти за реставриране на сградата започват още през

щинската администрация чака да ѝ се представят проекти за тях. Инвестицията ще е в размер на около 10 млн. лв.

Ремонти се планират и в Художествената галерия, Пантеона на възрожденците и Централната библиотека в града. Засага обаче още не е ясно как те ще бъдат финансирани. Очаква се да се получи финансиране и за ремонт на централния площад в града – той ще включва подмяна на плочките и осветителните тела и др.

В Русе има 260 паметника на културата. Тези от тях, които са занемарени, са обект на конкретна общинска политика – имат свои паспорти, а специална наредба регламентира действията, когато налице са проблеми със собствеността. Действията в тази посока са хармонизирани с Националния институт за паметниците на културата. Комисии инспектират тези сгради и извършват предписания за тяхната пълна и детайлна реставрация. Като крайна мярка се планира събарянето на сгради и изграждането им в първоначален вид. Последният казус се отнася само до две сгради в Русе.

Публично-частни партньорства

По линия на публично-частните партньорства в Русе се изгражда голям комплекс, който включва мол, разположен на площ от близо 50 хил. кв. м, до него се изгражда бизнес комплекс със спортна зала и хотелска част. Планирано е комплексът да бъде оборудван с 1200 паркоместа. В града се изграждат още няколко мола, работи се и в посока на транспортна и спортна инфраструктура.

Обществени поръчки

✓ **Име:** Изграждане на канализация на кв. Острец, махала Събевици, гр. Априлци

Възложител: Община Априлци
Описание: Изграждане на канализацията кв. Острец, махала Събевици на гр. Априлци. Квартал Острец няма изградена канализационна мрежа и отпадъчните води от административни, жилищни и други сгради се отвеждат в реките и деретата, минаващи през квартала. Поръчката цели избор на изпълнител за изграждането на канализационна мрежа на кв. Острец, м. Събевици. Изграждане на кл 6 от РШ-654 до РШ-650; кл 5 от РШ-650 до РШ-653; кл 5 от РШ-650 до РШ-559; кл 2 от РШ-559 до РШ-581; кл 3 от РШ-586 до РШ-591.

✓ **Име:** Избор на изпълнител на СМР по проект „Реконструкция и рехабилитация на част от общинската пътна мрежа на територията на община Дулово“

Възложител: Община Дулово
Описание: Обществената поръчка по реда на ЗОП се предвижда с цел избор на изпълнител за строително-монтажни работи по проект „Реконструкция и рехабилитация на част от общинската пътна мрежа на територията на община Дулово“, по Оперативна програма „Регионално развитие 2007-2013 г.“, схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/2.1.-02./2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинската пътна мрежа. С рехабилитацията на пътя се предвижда да се

подобрят транспортно-експлоатационните качества и носимоспособността на настилната с оглед осигуряване на добри условия за безопасност на движението и подобряване на отводняването. За целта се предвижда: Рехабилитация на пътната настилка; Изграждане на нови и почистване на пътни окопи; Почтистване на малките съоръжения; Ремонт на еластични огради и монтаж на нови при необходимост; Стабилизирание на банкети; Направа на хоризонтална маркировка и вертикална сигнализация.

✓ **Име:** Изграждане на канализационна мрежа и подмяна на водопроводна мрежа на с. Крислово

Възложител: Община Марица - област Пловдив

Описание: Обект на настоящата обществена поръчка е изграждане на канализационна мрежа на с. Крислово, община Марица, и подмяна на водопроводната мрежа. Предвижда се изграждането на цялостна канализационна мрежа на населеното място, както и подмяната на съществуващия водопровод съгласно одобрените технически проекти. Следва да се изградят главни колектори и събирателни канали. По трасето са предвидени ревизионни шахти от съгледвани елементи. Предвидено е включване на сградни отклонения към всеки от имотите на населеното място. Видовете строително-монтажни работи на обекта са: развяляне на пътна настилка; изкопни работи; монтажни работи; възстановяване на пътна настилка.

Да отгледаш бъдеще

Областното представителство на КСБ в Пазарджик и Професионалната гимназия по строителство и архитектура стартират проект по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“

■ Силвия Радославова

Ако посадиш едно семе с очакването само слънцето, водата и добрите климатични условия да го превърнат в красиво цвете или силно дърво, или храст с диви, вкусни плодове, шансът ти е нищожен. Важни са и постоянните и целенасочени усилия на неговия създател, трудът, стремежът и разбира се, любовта, но най-важна е почвата... Някои семена са по-силни от други, но на всяко трябва мека и топла земя, богата на възможности и перспективи за растеж.

Професионалната гимназия по строителство и архитектура (ПГСА) в Пазарджик се развива на добра почва. Не само професионализмът на преподавателите я създават, Областното представителство на Камарата на строителите в България подпомага гимназията по различни начини – освен с оборудването на новата конферентна зала, ежегодните летни стажове, които фирми от района осигуряват за учениците, и добрите съвместни образователни практики, гимназията и ОП-Пазарджик печелят в партньорство проект по ОП „Развитие на човешките ресурси“.

Програмата се финансира от социалния фонд на Европейския съюз, който предоставя безвъзмездна помощ за училищни и студентски практики. Основната цел на проекта е да спомогне за повишаване качеството на образованието чрез създаване на практики в реална работна среда и улесняване прехода от училището към работното място. Проектът ще стартира на 1 юли и ще е с продължителност 1 година. Целева група са обучаващите се в 11-а клас, от випуск 2010 г., а техни наставници от строителния бизнес ще помагат в подготовката им за реалния сектор. Проектът обхваща 68 ученици от три специалности – „Бояджийски работи“, „Вътрешни и ВиК мрежи“ и „Сухо строителство“. Ментори на учениците ще бъдат трима преподаватели от гимназията и специалисти от осем строителни фирми.

Проектът стартира в юбилейната за ПГСА година - 50 г. от създаването ѝ.

Историята на училището

Председателят на ОП-Пазарджик Темелко Пампов и директорката на ПГСА инж. Петя Иванова на тържествения концерт-спектакъл по случай 50-годишнината на училището

започва през 1959 г., когато то дори няма собствена сграда и занятията се водят в бившето турско училище, в Механотехникума, във Второ основно училище, в старото еврейско училище, в Икономическия техникум и се подготвят кадри за зидари, зидаро-мазачи и зидаро-кофражисти. Броят на учениците постоянно нараства, откриват се нови специалности - водопровод и канализация, електрически инсталации, арматура...

Първите масивни постройки стават факт в училищния двор през учебната 1960/1961 г. Използвани са материали от разрушения вече Градски народен съвет за създаване на спални помещения и учебни работилници. Основните на учебния корпус са положени през 1965 г. Строителният проект, дело на директора Иван Батаклиев, включва 10 класни стаи, 3 работилници и канцеларии. Общата стойност на строежа е 55 хил. лева, разпределен в 3 етажа.

Шест години по-късно вече функционират столова, физкултурен салон, пансион, учебни работилници и красив парк в двора. Четвъртият етаж е достроен през учебната 1976/1977 г. Нуждата от професионални строители нараства, а с това и необходимостта

от нови учебни кабинети.

Първоначалният статут на учебното заведение е Професионално-техническо училище по строителство. Седмнайсет години по-късно вече е Средно професионално-техническо училище по индустриализирано строителство. Името на своя патрон Пеню Пенев училището получава през 1984 г. В деня на светите братя Кирил и Методий – 11 май 1998 г., Министерският съвет на Република България присъжда статут на строителен техникум. От началото на учебната 2002/2003 г. до днес е Професионална гимназия по строителство и архитектура.

За отбелязване е, че предишните директори Панайот Поляков, Иван Батаклиев, инж. Мария Димитрова, както и сегашната, инж. Петя Иванова, продължават традициите на усъвършенстване на професионалния авторитет на училището.

Важна част от 50-годишната история на строителната гимназия в Пазарджик са нейните възпитаници. Първоначалният им брой е 105, а сега се обучават над 500 в различни специалности на строителния бранш. Числеността на паралелките и професионалната им ориентация се променя

през годините. През 1965/1966 г. са открити нови специалности към 3-те първоначални: електросталатори и водопровод и канализация. През 1991/1992 г. е приет първият випуск „Строителство и архитектура“ с 4-годишен срок на обучение, а през учебната 1996/1997 г. – първият випуск на „Строителство и архитектура“ с интензивно обучение по немски език. Училището разширява възможностите си през новия век. За учебната 2000/2001 г. е разкрита нова специалност с 4-годишен срок на обучение – „Водно строителство“.

Съобразявайки се с изискванията на пазара на труда през 2005/2006 г. учебният прием се актуализира с новата специалност „Сухо строителство“, а през 2007/2008 – със специалността „Дограма и стъклопоставяне“. От 2008/2009 г. прием се осъществява по специалността „Геодезия“.

Първоначалният брой на учителския колектив

гласно програма на Министерството на строителството. Това е и годината на утвърденото и до днес междуучилищно строително партньорство, изразено в разнообразни състезания между учители и ученици от Пазарджик и Хасково, Перник, Велико Търново и други градове.

Признанията към учителите за техния професионализъм, творчество и обществена отговорност идват през 1984 г., когато на колектива е връчен престижният за времето орден „Кирил и Методий III степен“ за активна учебно-възпитателна дейност, сумата от 5 хил. лева и почетна значка „За заслуги към промишленото строителство“. Индивидуални отличия „Майстор Кольо Фичето“ получават 5-има учители. През 2000 г. строителната камара в Пазарджик и националната асоциация „Професионална подготовка и квалификация“ приемат за свой колективен член екипа на ПГСА. През последните 5 години броят на учителите е над

Учениците от Професионалната гимназия по строителство и архитектура в Пазарджик

ни партньорства и инициативи. През 1978 г. на Празника на строителя – Димитровден, гости в СПТУ по индустриализирано строителство са 4-ма директори на строителни училища от Куба. Целта е професионален обмен, съ-

40, като половината от тях притежават от V до II професионална квалификационна степен.

Очевидно добрите строителни, педагогически и културни традиции поддържат своята активност и днес.

КАМАРА НА СТРОИТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ, ОБЛАСТНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО – СМОЛЯН

Легендата за Орфей

■ **Георги Сотиров**

Легендата разказва как в ранна пролет Орфей седял на един висок хълм. Златната лира лежала в нозете му. Певецът я взел, докоснал леко струните и запял. Цялата природа слушала чудния му глас. През хилядолетната история из Родопла планина са отеквали стъп-

ките на траки, славяни, прабългари, гърци, римляни. Затова са и толкова многобройни легендите, свързани с историята на българската планина. Местните хора с удоволствие ще ви разкажат преданията и за девойката Родопла, и за Орфей и Евридика, и за Дионисий и неговото светилище.

Непосредствено преди Смолян, отразило зелени-

те хълмове, ви привлича едно от седемте Смолянски езера, известни като „смазговите очи“ на Родопите. Над тях се извишават Орфеевите скали, придаващи на голината мистичност и неповторимост...

Родопите са загадъчна планина! Особено когато се изправите пред Чудните мостове - едни от най-интересните при-

родни феномени в страната ни. Те са естествени скални сводове, образувани вероятно преди хиляди години вследствие на земетресение. Земетресението е разрушило гревната пещера, водите са отнесли падналите камъни и са образували един друг два редки по своята красота мраморни моста.

Или искате дъхът ви да секне? Триградското

и Буиновското ждрело ще ви осигурят това, независимо дали после ще ви омаят със своята неповторимост Ягодинската пещера и Ухловица, или косите ви ще настърхнат от грохота на реката в Дяволското гърло...

Родопите са едно море от преливащи тъмнорозелени хълмове. Дори само за миг да се полюбувате на красивата пано-

рама и да вдъхнете кристално чистия въздух, вие завинаги ще се влюбите в лиричните и магнетични Родопи.

После посетете Широка лъка и Ковачевица, Чепеларе и Лещен, Девин и Смилян, Рудозем и Стойките, Гела, Рибново, Доспат... Навсякъде Родопите са подготвили своя дар – очите ще са пълни с багри, в ушите ще звучи

Пътища в планината

„Под джолгерин се разбира най-вече онзи майстор, който зида къщи...“, смее се инж. Родопманов по пътя от Асеновград към Смолян. Завоите са много, но пишещият тези редове – запален скиор, фен на пистите на Пампорово, помни това шосе от много години назад, когато и завоите, и пътната настилка бяха съвсем, съвсем други. „Мисълта ми беше, че когато признаеш някого в Родопите за майстор джолгер, то не трябва да забравяш, че в Смолянска област няма и метър... железопътна линия!“

Поглеждам го неразбиращо!

Няколкото остри завоя над Чепеларе са взети с професионална вещина, а прави впечатление и уважителното отношение на шофьорите един към друг. Родопманов завършва: „Смолянска област, животът на хората, икономиката на региона – всичко е на автомобилни гуми! Всичко е на колела. По пътищата...“

Инж. Родопманов:
Ние май няма да стигнем до офиса на Областното ни представителство, за да те запозная (вече сме забравили за официалния тон) със сътрудниците на отдела Теменужка Бодурова и Юлия Фисинска.

Сам знаеш, че Смолянска област е труден регион по реди причини: първо - всичко е планини, второ - поминъкът на хората тук се изкарва по-трудно, с много усилия. Тук няма развита индустрия, само бегли наченки на някаква лека промишленост и затова основният поминък на родопчани е строителството. Не е тайна, че ние имаме добри строители и те са търсени в цялата страна. А и в чужбина...

Трябва да призная, че със старта на Централния професионален регистър имаме много затруднения във връзка с регистрацията на строителните фирми и в началото работи-

Снимка: Камен Влахов

хте основно в тази посока. Документацията госта тежеше на нашите колеги, все пак тяхната основна работа е с практическа насоченост, но слава богу...

Родопманов се връща назад във времето, когато след института се оформя като специалист. Работи в софийския „Пътпроект“, където условията и колегите са прекрасни, но Смолян, Родопите... Прибира се и започва работа в „Пътни строежи“ - Смолян, след време става началник на Пътно управление - Смолян, после изпълнителен директор на Националната изпълнителна агенция „Пътища“, 2002 г. сякаш е водоразделна...

Напуска високата гържвава позиция и се посвещава на строителството на пътища!

Инж. Родопманов:
Основните ми занима-

ния са в две направления – строя пътища. В строителния бранш за такива като мен казват, че съм пътищар! Е, не звучи изискано, но пък показва същността на работата ни.

Другото направление е консултантската ни дейност, която също е в областта на пътищата и е свързана със структурните фондове. Член съм на Сдружението на пътните инженери и консултанти, в неговия управителен съвет съм. Ако трябва да се обобща – това е работа за ясна политика в областта на пътищата, за изпреварващото развитие на пътната мрежа, за развитие на икономиката.

Затова работата на КСБ се явява сериозна прегода пред недобросъвестните, защото вече и подизпълнителите трябва да са вписани в Централния професионален регистър, и в

Инж. Албен Родопманов е завършил ВИАС - специалност „Пътно строителство“, има и второ висше образование – от Стопанската академия в Свищов - специалност „Стопанско управление“. Стартира в бизнеса (по негови гуми) още като ученик в Строителния техникум.

Първите му стъпки в бранша са от строителните скелета, където е учел гидарския занаят. „Добре го познавам, и с ръцете, и с ума си“, твърди той. После още от втори курс на института заедно с преподавателите си (изрежда няколко имена на популярни в УАСГ професори) и с колеги - студенти от института, работехме по реални задачи.

Строителната му жилка идва по наследство - баща му навремето е бил преподавател в Строителния техникум. Разговорът за професионалното наследство го кара да се усмихне - има три дъщери, на 28, на 22 години, третата – само на годинка и половина! Засега май няма кандидати да последват баща си в строителния бранш. Голямата е счетоводител, средната учи икономика, а най-малката – кой знае. Може би именно тя ще поеме пътя на баща си...

този смисъл една от задачите на нашето Областно представителство е да предлага вписване в регистъра на нови фирми за членове на КСБ, след съответната преценка, разбира се. Но все пак категорично мога да заявя, че повечето пътностроителни фирми си изпълняват задълженията стриктно. Да изграждаш пътища, си е сериозна работа. Пътищар? Нека да е пътищар!

Надоу, към Девин, спираме на една отбивка, където строители пътищари (тази дума ми хареса) работеха по корекцията на реката. Тук Албен набързо обяснява естеството на работата, разговаря с работниците, пием кафе с двамата технически ръководители.

Разговорът се завърта около работещите в сивия сектор фирми, особено сега, в това кризисно време. Момчетата твърдят, че все още има строителни обекти, където хората дори нямат трудови договори, просто работят нелегално.

Тук стана дума и за честите, особено пролетно време високи води, за разрушаване на подпорни стени, подкопаване и пропадане на пътища. Моите събеседници са категорични, че е редно да се загаде въпро-

сът как се поддържат коритата на реките. Например в Смолянска област голяма част от щетите стават, защото покрай реките или в близост до тях се складира голямо количество гървен материал, подготвен за извозване. Когато приижда, реката влече от тези трупи или греди. А и самата вода изкоренява гърнери и гърветата. Когато те стигнат до първото съоръжение, го затлачват.

Освен това покрай реките се изсипват безразборно строителни отпадъци и други боклуци, с което също се затлачва реката и пътищата се рушат.

Инж. Родопманов:
Няколко пъти питаш за конкуренцията в бизнеса. Кризата повлия и на конкуренцията в строителния бранш. Смолянските строители основно са ориентирани в областта на високото строителство, по-малко в инфраструктурата. Лошото е, че в Родопите инвестиции в строителството, и то частни инвестиции, практически няма. Всички сме свидетели, че на Пампорово започна да се строи несъвсем добре, за съжаление и на Смолянските езера - една прекрасна местност с ня-

колко красиви езера, и тя се прексонира, стана една градска агломерация

Нашите проектантски съветници района...

Затова и смолянските строители основно работеха във високото строителство. Много сгради се настроиха, сега работата замря, а нашите хора по някакъв на-

чин трябва да оцеляват и масово се преориентираха в изграждането на обекти от инфраструктурата – вода, канал, пътища, пречиствателни станции. Т.е. мениджърите се борят за гърживно финансиране, състезават се за обществени поръчки и поради тази причина конкуренцията е голяма.

Тук трябва да се отговори и на още няколко въпроса.

Дали състезаващите се са готови да поемат такива обекти? Защото обектите от инфраструктурата в никакъв случай не са по-леки от тези във високото строителство. Става дума за сложни енергийни системи, за телекомуникационни обекти. Сега обаче се оказва, че всички започнаха да разбират и от такива дейности.

Донякъде това е обяснимо – просто фирмите нямат работа. А с багери няма как да се произвеждат нито банани, нито краставици, нито домати. В крайна сметка – трябва да се работи.

Тук отново водим разговор за българската нормативна уредба. Каква е логиката например, след като имаме вече Закон за строи-

и Евридика

песен, ромон на планински ручей и сребърен звън на чанове, устните ще отпиват от кристално чистата планинска вода. За да стигнете в един гревен и млад, мъдър и весел град, който ще ви очарова със съчетанието на стара и нова архитектура, с упоиващия аромат на липи сега, в началото на лятото.

Смолян...

Оттук започва и прозаичното в нашия разказ за строителите от голямата планина. За тези, които и в трудните условия на днешния ден напомнят за родопчанина по... строителните скелета из цялата страна. Защото родопчанинът, освен че е добър и земен човек, е и най-големият майстор джолгерин по земите ни. Хвала му.

телите в България, където фирмите са категоризирани, има си съответните групи и категории, които ти дават правото да построиш определен обект, да се слагат нереални условия в обявите за търгове или противоречащи си условия...

та строителна борса нараства, независимо че са работили български строители.

За мен това не е справедливо и не бива да е така.

Аз познавам тази част от държавното управление, свързана с пътищата,

кризата не пита!

В момента в смолянския регион съкращението в

строителните фирми са към 17-18% и се очаква този процент да нарасне.

Основното е, че няма инвестиции - нито държавни, нито общински, нито пък от частни предприемачи. Сега голяма част от работниците са в принудителни

вените си проценти по кредитирането.

Това е пазар, банката взема едни пари, и то с висока лихва, и няма как лихвите по кредитите след това да бъдат по-ниски. В България няма как да се случат лихвите да станат 3-4-5, ако щете, и 6%! Банките по-скоро трябва да бъдат отворени в друга посока, те трябва да имат малко

повече роле към наш иранш конкретно, защото тяхното днешно поведението тормози българския предприемач.

Няма как ти да си сериозна фирма, с известна история, работиш с дадена банка, и в един момент точно заради кризата ти трябва оборотни

отпуски, натрупали се от миналите години, когато работата просто беше много и строителите не отиваха на почивка. Но тези отпуски не по желание са си реална, леко завоалирана форма на безработица. Отпуските ще свършат и...

Инж. Родопманов:

Много противоречиви са мненията на хората от строителния бизнес за поведението на банките в условията на финансова и икономическа криза. Аз не

споделям битувачото разбиране, че държавата трябва да се намеси по някакъв начин върху позициите на банките и да ги накара да намалят лих-

пари и чиновниците от банките, мениджърите на ниско ниво, да те бавят, да започват процедурите, все едно, че за първи път те виждат, че си чисто нов клиент. И да ти дават обяснение от рода на: „Криза е, ние се съмняваме във всичко.“

Абе, уважаеми банкери, защо не се съмнявахте преди две-три години, когато оборотите ни се въртяха много бързо и за едно „добър ден“, когато идвах при вас, вие бяхте готови да ми дадете каквото и да е кредит за нещо, което е свързано с дейността ми, а и с вашата, разбира се.

Сега банкерите работят с прекалено голяма предпазливост, с голямо недоверие. Именно това е мястото, където трябва да се поработи! Ние, строителите, пак сме тук, заложили сме срещу този кредит част от предприемачието, някакъв сериозен материален актив, т.е. ние не искаме кредит ей така, без отсрещна да заложим нещо.

Били се обезценявали активите. Чак пък толкова! А нали банките никога не дават 100%. Ако

гарски, или чужди банките, принципно няма значение. Те работят с българския си ресурс само в България. Добре! Тогава другият въпрос, извинявам се! – те са чужди банки, но Сосиете Женерал във Франция дава кредити на 3, на 4, на 5% или някъде там, а защо в България гъщерната банка не дава?

Значи това си е политика на всяка държава. „Майката“ може да е от чужбина, но тук действията зависят от региона, управляващите мениджъри на ниско ниво са българи и те си вземат решенията. Това, че банката е чужда, не е притеснително, и според мен в никакъв случай няма нареждане отвън: „Вдигнете лихвите!“ Пазарът го командва.

Накрая, вече на Пампорово, под връх Снежанка, така, мимоходом, се сещам, че особената фамилия на моя събеседник през цялото време съм свързвал със...ските. Така се и оказва!

Родопманов е професионален скиор алиец, от златното поколение на Попангелов, Хаджиев, Пашалиев...

Тук, под телевизионната кула на върха, стана дума и за известни благотворителни деяния и на Родопманов, и на фирмата му, и на Областното представителство.

„Няма как да обяснявам тези неща!“; парира интереса ми моят събеседник. Но все пак научавам, че има няколко дома за сираци, за възрастни, за психичноболни, където строителите от Родопите имат определени ангажименти, за един медицински център в Пловдив с онкологична насоченост, който да помага и на хората от смолянския край, за строеж на храмове, ремонти на училища...

„Кой с каквото може помага в тези трудни времена“, заявява инженерът, който строи „пътища в планината“...

Инж. Родопманов:

След като имаме този Закон за строителя, след като той ни дава право да изпълняваме обекти в зависимост от

нашата квалификация, от нашата мощност, не би трябвало възложителите да поставят невъзможни условия за строителя, защото това поражда мисли, които не водят в добра посока.

Една некомпетентна администрация може да доведе до избор на изпълнител, който не само ще провали проекта, може да разпилее много пари. След това години наред поколенията ще ползват некачествен продукт, тоест нанесени са много загуби и вреди.

Много пъти съм бил свидетел на такива поръчки за строителство, да речем, на една канализация от порядка на километър, а в документацията ти искат да си правиш канализация 50 км например.

И още нещо, много често такива проекти се печелят от външни фирми, зад които стоят държавите им. Те кандидатстват само с името си, печелят с евтини оферти, защото именно тяхната държава ги кредитира, тук наемат български изпълнители, за голямо съжаление като подизпълнители. После прибират съответния процент комисиона, защото такива са правилата на бизнеса, и в това няма нищо лошо.

Но после именно техният имидж на световна-

с обществените поръчки. Срам ме е, много често ме е срам. Първо, виждаме какъв продукт излиза от ръцете на някои „строители“, второ, по подготвените предварително процедури по търговете – това ме убива. Това управление може би не обръна достатъчно внимание на този проблем.

Какво печелим? Нищо не печелим – 0,3 и не знам колко си процента усвояване на европейски пари, а колко ние внасяме там? Затова ни гледат подозрително от Брюксел, затова куца експертността.

Ето, твоята работа изисква човек да е журналист, който разбира, който може да пише, знае отговаря или се занимава със строителство – на пътища, на сгради, трябва да бъде инженер-строител. Няма как ние с теб да си сменим местата!

Тук се съгласяваме, че родната администрация си е тромава работа, тя регулира обществените поръчки изцяло по свой образ и подобие, сакън, нещо да не се обърка. А обръкването идва точно от забавянцията при документацията, после при разплащанията и така... А

Вие работете, а ние ще ви пречим

Как Всесилната „Софийска вода“ принуждава инвеститори да ѝ вършат работата

■ Дария Захариева

Със сигурност живеем в страна, в която правилата не са ясни. Ако изобщо ги има, се спазват рядко или пък са създадени, за да пречат. Така разсъждават дори усмихнатите и оптимистично настроени строителни предприемачи, когато се окаже, че са длъжни да свършат работата на някой друг.

Проблемите над строителния бизнес заваляха и заедно с кризата фирмите са изправяни често пред различни главоблъсканици. Една от тях въвлича строителите в сложните дебери на полурегламентираната комуникация с концесионера „Софийска вода“ и свързаното с нея необяснимо задължаване на фирмите да изграждат съоръжения, необходими за пускането на строителните обекти. Остава загадка с какво се занимава фирмата монополист, любимка на всички столичани, ако не с ремонт, изграждане и поддръжка на водопроводната мрежа в българския мегаполис... Сигурно сте чули обаче поне десет пъти гузните обяснения за проблеми, стара техника, липсващи кадри и остаряла софийска водопроводна система.

Има и друг препъникамък в сложния сюжет: Строителните фирми изграждат ВиК мрежите, принудени от общините, но след това са лишени от компенсация за обновените мрежи и улици. Защо е така – обяснения няма.

„Имал си бол пари – дал си!“, би казал Бай Ганьо. А преди това си бил принуден да го направиш. Строителите предпочитат да направят исканото, за да може проектът им да върви напред, а не са съгласни на компромиси. Но идва момент, в който търпението се изчерпва. В КСБ от няколко месеца се получават протестни писма, в които се повтаря описаната ситуация, а и не само тя... За някои от проблемите има разрешение. Останалите се трупат и папката с оплаквания набъбва.

Новият закон за ВиК е вече факт, но като всичко ново, още очаква времето, в което ще бъде прилаган широко. Дотогава – старите номера са в сила.

От новопостроените обекти до публичната структура строителите не получават разрешения за строеж, докато сами не си изградят водопровод, не про дължат съществуващ или не прокарат улица. Най-често потърпевши от силовите практики на общините са малки или средни фирми, които и без тези допълнителни харчове са достатъчно притиснати до стената от кризисната ситуация.

По закон изграждането

на публичната инфраструктура е задължение на местната власт и фирмите, свързани с нея. Но законът може да бъде заобиколен...

В момента, за да започне строителство в терен, който не е захранен с ток и вода или до който не преминава улица, предприемачът трябва да представи не само договор за свързване със съответното експлоатационно гружество, но

и проект за изграждането на инфраструктурата. Това баби старта на обектите от няколко месеца до две години. „Освен това разумно и логично би било, ако „Софийска вода“ започне сама да изпълнява не само сградните и водопроводните отклонения, но и сградните канализационни отклонения“ – пише в едно от писмата до Камарата. „Сега строителят си прави канала сам, а „Софийска вода“ прави водопроводното отклонение и така улицата се копае два пъти“ – казват от строителната фирма „Идея Лукс“. И така се стига до израстването на нови и красиви сгради с разбити и кални улици около тях.

Законът задължава общината да изгради съот-

ветната инфраструктура, но ако не разполага със средства, тя има право да откаже разрешение за строителство на съответния терен. Поради това през последните години се наложи практиката предприемачите да получават разрешението за строителство срещу ангажимент да изградят липсващите съоръжения.

„Софийска вода“ има задължения за развитие на инфраструктурата в София. Фирмата охотно забравя за тях и предпочитва да прехвърля ангажиментите си върху раменете на предприемачите. След като таксите за разрешенията за строеж бяха вдигнати, се създаде фонд за развитие на инфраструктурата. Въпреки

него строителните фирми отново са задължавани да изграждат цялата инфраструктура.

Къде отиват парите от споменатия фонд? Този въпрос си задават много строители и не намерили отговор, се обръщат към ръководството на КСБ.

Едно от писмата, адресирано до изпълнителния директор на Камарата, разкрива неволите на фирма „Билдинг Експрес 90 Р“ ООД. Единайсет от техните обекти, с Акт 16, трябвало да почака няколко месеца, докато „Софийска вода“ АД изпълни сградните канализационни отклонения.

На подадените молби в строителната фирма получавали отговор, че поради липса на средства „Софийска вода“ не може да поеме ангажимент и конкретни срокове за изпълнение. За да преода обектите си в срок, „Билдинг Експрес 90 Р“ ООД започват да изграждат със свои средства канализационните съоръжения. Намесата на КСБ разрешава проблема, но той не е единичен...

Друг потърпевши – „Абера Билдинг“ ЕООД, е задължен да изгради водопровод от един от възловите столични булеварди до сградата, на която строи. Съществуващите канализационни съоръжения били на солидната възраст от 66 години и на инвеститорите им бил открит договор за присъединяване до реконструирането на остарялата мрежа в неясното бъдеще. За да върши своя обект, фирмата е била принудена да подпише договор със Софийска голяма община, че практически за своя сметка ще изгради сградното водопроводно отклонение, защото, за да го построи, „Софийска вода“ трябвало първо да приеме уличния водопровод... Концесионерът твърди, че изгражда-

Строителят твърди:

Софийска вода

По-лош от гържавния монополист е... частният! И това го твърдя с цялата сериозност на строител, който е изпитал монопола на „Софийска вода“ на гърба си. Един пример – фирмата ни завърши преди няколко години жилищен блок на бул. „Тодор Каблешков“ и смело се нанесохме в един от офисите като наематели.

Преди няколко месеца колеги от фирма – подизпълнител на „Топлофикация“, разкопаха бул. „Т. Каблешков“ с цел да подадат топлина на съседен голям блок. В действията си те се затрудниха от интензивно напояващата изкопа вода, която за около ден правеше басейн, достигащ гренажния камък, положен под асфалта. Оттам водата „услужливо“ тръгнаше в незначителни посоки, а част от нея се устремяваше към гренажа на сградата, изграден от нас, за да ни пази напролет от водите на топящия се сняг, които слизат от Витоша. И така шест месеца...

Всички сигнали на колегите до „Водния дух“ монополист отидоха на вятъра. Шест месеца по „Тодор Каблешков“ се образуваша колосални зардрствания, чак до бул. „България“. Шофьорите, естествено, нямаше как да знаят за това и псуваха общинарите с всички сили.

В периода на най-голяма интензивност, когато писмените жалби и тези на домсъвета на блока ни се редува-

ха през ден, от „Софийска вода“ се смилеха и на няколко пъти изпратиха екипи, които да проследят откъде идва течът. Започваха перипетиите със „Софийска вода“! Първо решиха да докажат, че това е подпочвена вода. Лесно ги оборихме – геоложките доклади, извършени на основата на сондажи, непосредствено до ямата (прилагаме снимка), посочват, че подпочвената вода е на цели 4,80 м под котата на асфалта на булеварда.

Нова логическа мисъл – имало стар канал, свърз-

ващ недовършената сграда с „яйцето“, вървящо под платното на „Т. Каблешков“. Всъщност сградата, чиито основи се подкопават от теча на „Софийска вода“, е фундирана на котата минус 5,40 м, т.е. много по-дълбоко от „темето“ на магистралния канал, в който следва да бъде заустен въображаемият стар канал. Ситуацията се

усложни, дупката зеина, теориите на хитреците свършиха, опасният теч – не! Разбрах, че колегите от парнаджийска фирма в същото време са били изнудвани да зариват неостранената причина за подводната река, за да си получат парите за свършената работа. Разбирате ли как фирмите се оказват заложник в ръцете на монополиста?! И в същото време – забележе-

те! – официален отговор на писмените ни жалби няма. Всички чакат да минат изборите или на някого да не му издържат нервите.

Ето какви неща се питам като строител и като гражданин: С какви пари собствениците на блока – след евентуалното отстраняване на повреда – ще извършат ремонта на напукалите се стени на новите си апартаменти? Как ще докажат явната вина на „Софийска вода“, след като знаем с какво темпо работят правораздаващите органи? И

ги плащаме, без да ги ползваме. До 50% от количеството вода от водовземната кула се губи по трасетата на „Софийска вода“. Парадокс ли е това? Не, говорим за частен монополист...

Кирил Доков – управител на строителна фирма, член на КСБ

Б. рег.: Обръщаме внимание на съответните служби на Столичната голяма община и ръководството на КАТ,

че огромната дупка на бул. „Тодор Каблешков“ в най-скоро време може да стане причина за тежка катастрофа. Живеещите в региона са констатирали, че неколкотократно не добросъвестни граждани премахват оградната сигнална лента. Опасността мотоциклетист да се разбие в ямата е повече от очевидна. Възможно е и пропадането на лек автомобил в нея.

нето на канализационното отклонение също е във от задълженията му и за него фирмата също трябва да поработи... ангария.

Мила родна картинка... Опитите ни да се свържем със „Софийска вода“ за коментар по темата засега удрят на камък. Операторът изслушва въпроса и обещава да прегаде за проблема на някого. Вървим по кварталните улици на любим столичен квартал. Валяло е и всичко е потънало в кал... и неясни обещания.

Даниела Митева, изпълнителен директор на Агенцията по Вписванията:

Търговският регистър не е константна величина

■ Мариана Корчакова

Американската търговска камара в България организира конференция, на която бяха обсъдени постиженията и предизвикателствата, свързани с новия търговски регистър, който функционира от година и половина. Бяха представени изводите и препоръките от анкетно проучване сред бизнеса на „Маркет линкс“ за удовлетвореността от услугите на Търговския регистър, както и правният анализ на адвокатското дружество „Пенков, Марков и партньори“ върху правната уредба на търговската регистрация.

Конференцията е част от проекта на Американската търговска камара за по-голяма прозрачност и отчетност на търговския регистър. Партньори по него са Българската стопанска камара, Българската търговско-промиш-

лена палата и Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България. Участниците във форума бяха приветствани от Дени Робъртсън, съветник по международно сътрудничество и развитие към посолството на САЩ.

„Целта на проучването е да помогне за попълване на празнотите в законодателната рамка, така че търговският регистър да е в хармония с всички нормативни актове и сътрудничеството на бизнеса с Агенцията по вписванията да става все по-добро“, заяви Валентин Георгиев, изпълнителен директор на Американската търговска камара в България.

„Работата на Търговския регистър не е константна величина, тя е динамична и трябва да се развива успоредно както с пулса на нормативната уредба, така и с изискванията и очакванията на

бизнеса“, каза Даниела Митева – изпълнителен директор на Агенцията по вписванията. „След измененията в законите за регистрация на фирми става максимум за един ден. Гордея се с екипа си, който направи тази толкова сериозна реформа“, добави тя.

115 фирми са участвали в анкетното проучване, проведено от „Маркет линкс“. Мнението си са дали юристи, счетоводители, управители на търговски дружества и адвокати. „Търговският регистър е бил използван основно за пререгистрация и за обявяване на акт, с който се променя обстоятелство, подлежащо на вписване, а

Дени Робъртсън, съветник по международно сътрудничество и развитие към посолството на САЩ, Даниела Митева – изпълнителен директор на Агенцията по вписванията и Валентин Георгиев, изпълнителен директор на Американската търговска камара в България

също и за регистрация на нова фирма. Електронният път за достъп до тези услуги се използва все по-често“, обобща резултатите от изследването д-р Цветелина Стоянова, управител на „Маркет линкс“. Установени са проблеми в три направления. Първо, качеството на обслужването, което вклю-

ва неработещи телефони, бавна реакция при неправилно подадени документи, прекалено дълго време за обслужване на гише, изискват се различни документи за попълване, които се дублират по смисъл. Констатиран са проблеми, свързани с информацията в сайта и с качеството на електронната услуга.

„Повечето проблеми са регистрирани в началото на 2008 г., при стартирането на търговския регистър. Впоследствие значителна част от тях са преодолени“, подчерта д-р Стоянова.

Правният анализ на адвокатското дружество „Пенков, Марков и партньори“ отчита непълнота в правната уредба. В много случаи тя е неподходяща и противоречива. „Електронното подаване на документи е много сериозна крачка напред“, заяви адвокат Владимир Пенков. По думите му най-големият проблем е недостатъчната защита на фирменото наименование като търговска марка. Според него трябва да се премахнат тези полета, в които се попълват данни, които не са необходими. „Трябва да има добро обслужване на едно гише и подпомагане на потребителите“, обобща в заключение той.

Мариян Петков, член на Съвета на Камарата на частните съдебни изпълнители:

Обявленията в интернет ще увеличат продажбите

■ Мариана Георгиева

Отскоро има електронен регистър на публичните продажби, както вестник „Строител“ наскоро информира читателите си. Всички частни съдебни изпълнители са длъжни да вписват в него обявленията за продажбите си. Според Мариян Петков, член на Съвета на Камарата на частните съдебни изпълнители, ползата от него е ясна за всички, а появата му е дори закъсняла.

„В момента Гражданскопроцесуалният кодекс (ГПК) казва, че продажбата се разгласява чрез обявление в самия имот, в сградата на районния съд, в канцеларията на съдебния изпълнител и в общината по местонахождение на имота. Тези обявления обаче бързо изчезват. Най-често това

се прави от длъжника, който иска да скрие имота, с цел да не се продаде, но също и от някой купувач, който хареса имота и иска да го скрие от останалите. Това пречи на доброто разгласяване. По тази причина създадохме сайта, който е един за всички частни съдебни изпълнители. Той не включва държавните съдебни изпълнители, макар че няма пречка да създадем акаунт на всеки, който пожелае“, обясни Мариян Петков.

По думите му целта на публичния регистър е да разсее съмненията, че съдебните изпълнители сами купуват тези имоти на безценница.

„Може би има такива единични случаи, но това

не е нито практика, нито цел на съдебния изпълнител“, категоричен е той.

Първи юли е крайният срок, в който всички частни съдебни изпълнители трябва да впишат в сайта обявленията си. Има изискване те

една от тях е, че в момента цените и на свободния пазар вървят надолу и хората изчакват. Липсата на разгласяване също допринася за този резултат“,

обясни съдебният изпълнител, но подчерта, че тяхната цел не е да се продаде имотът на всяка цена. По-добре е длъжникът да намери средства и да плати дълга си. Той уточни също, че тук не става въпрос за продажба само и единствено на ипотекирани имоти. Голяма

хил. лв. - т.е. всичко, което може да послужи за погасяване дълга на длъжника.

Статистиката показва, че за миналата година има близо 10 хил. извадени на продан имоти, от които са се реализирали около 2500.

Публикуването на обявленията в електронния регистър е задължително за всички частни съдебни изпълнители по силата на решение на Съвета на Камарата. При евентуално неизпълнение се носи дисциплинарна отговорност.

са изчерпателно изброени в ГПК. От Камарата на частните съдебни изпълнители смятат обаче, че обявлението в този сайт също трябва да стане задължително условие за действителността на една такава продан и ще направят предложение за законодателна промяна в тази насока.

Съдебният изпълнител изрази надежда, че това ще стане най-посещаеният сайт за продажба на имоти. Списъкът на публикуваните обявления нараства всекидневно. Очакванията са в него постоянно да има близо 1000 обявления.

На въпроса как приемат публичната продан самите длъжници, Петков сподели, че среща разбирание и уважение от тяхна страна, дори някои от тях впоследствие му ставали клиенти. Във връзка с широко обсъжданото напоследък предаване на дете (случая Асеновград...) неговото мнение е, че то няма място в ГПК и не трябва да става от съдебен изпълнител, а да се извършва от Агенцията за закрила на детето, задължително с участието на психолог.

Сайтът на Камарата на частните съдебни изпълнители е www.bcpea.org, където има линк към електронния регистър.

Особености на публичната продан

Тя се провежда в рамките на 30 дни. Търгът протича в две фази: първата е, когато се подават предложенията в запечатан плик и съдебният изпълнител ги отваря, а втората е, когато всеки може да предложи една стъпка повече, което се равнява на 10% от началната цена. Срокът за внасяне на цената е 7 дни. Това означава, че плащането може да се извърши само с налични средства. Ако не се плати, участникът губи внесениите 10%, които отиват за погасяване на

дълга и за купувач се обявява следващият по ред, но само ако не е изтеглил вноската си. Трябва да се има предвид и законната възможност постановлението за възлагане на имота да бъде обжалвано било от длъжника, било от някой от участниците. Това означава, че докато делото се гледа в съответния окръжен съд, купувачът не може да влезе в имота си, въпреки че е платил цената. Предимство на публичната продан е, че имотът се придобива чист от тежести.

да се сканират, за да може да се види както синият печат, така и подписът на съдебния изпълнител, за да са ясни истинските параметри.

„В последните месеци почти нищо не се продава на нашите търгове. Причините са много.

част от тях са такива, но често това е имущество на длъжника, което се изнася, без преди това да е имало ипотека върху него. На публична продан се изнасят и джипови вещи – МПС, самолети и кораби, както и всички останали джипови вещи с цена над 5

„Аз смятам, че колегите ще качват обявленията не поради страх от наказание, а заради интереса им продажбите да се осъществяват, за да се погасяват дълговете“, категоричен е Мариян Петков.

Начините за обявяване на публичните продажби

Брюксел: Строителният сектор е в рецесия...

■ Росен Алексиев

Месец след поредното издание на „Отворен строеж“ Конфедерацията на строителите в Кралство Белгия излезе със съобщение и отчет за дейността на строителния сектор през последната година. В нея ясно се изразява загрижеността за това, че строителният бизнес в Белгия е в сериозна криза. В допълнително електронно комунике, изпратено до всички нейни членове и представители на печата, Конфедерацията призовава за съгласувани действия и усилия между всички нива на властта и за спешна помощ от Европейската комисия за възраждане на публичните инвестиции в Белгия.

„Въпреки известния ръст в строителството от 1,3% и увеличението на строителните дейности от 2008 г. насам, се констатира, че строителният бранш е влязъл в рецесия след първите две тримесечия на 2009 г., съобщи на пресконференция пресаташето на председателя на Конфедерацията на строителите в Белгия.

Констатациите се основават и на факта, че все повече обекти не са продадени и няма потенциални купувачи, с което строителните фирми да могат да компенсират и да изплатят изтеглените кредити. Една от основните цели на Конфедерацията е запазване на вече изградените контакти с клиентите и подпомагане на фирмите за намиране

на обекти, нуждаещи се от ремонтни дейности – училища, болници, социални заведения...

Конфедерацията спешно настоява за окончателна промяна в Закона за ДДС най-вече в частта му за строителния бизнес, който спешно се нуждае от постоянно намален ДДС. В момента в Кралството ставката за плащане на ДДС за строителство и повече от занааятите е 6% за транш на декларираните сделки, по-малки от 50

хил. евро. Тези 6% бяха намалени от съществуващия преди това задължителен 21% ДДС, след като известните белгийски банки Дексия, Фортис и КБС имаха сериозни проблеми и загуби в размер на милиарди евро. Намесата на федералното правителство в Кралството и взетите спешни мерки през януари т.г. наложиха промени и на ДДС. Значително намаленият данък за определени сектори от икономиката леко увеличи приходите в

в глобален мащаб. Още повече че загубите в сектора се усетиха по-рано от есента на 2008 г. Въпреки увеличението на жилищния фонд от 6% и броя на новите незаселени жилищни сгради търсенето на ново строителство спадна през последната година с повече от 8%. Пазарът се пренасити от проекти, които не привличат купувача... Появиха се жилища без никаква функционалност, а от друга страна, вече се налага и изисква-

нето да се бяга от „клишетата“ на традиционните жилища.

Окуражително в случая все пак е това, че спадът в покупките на нови жилища в Белгия е много по-нисък от този в други европейски страни - Испания, Франция или Холандия. Трудностите в строителния сектор не трябва да се решават в никакъв случай в краткосрочен план, твърдят от Конфедерацията. Перспективите в тази насока са в компетенцията на „Службата по планиране“, която предвижда за тази година спад в бизнеса поне с 2,8%. Конфедерацията предупреждава, че застоят в строителния сектор ще бъде далеч по-дълъг. Предвиденият спад - 2,2% през 2009 г. и почти толкова през 2010 г., може да доведе до значителна загуба на работни места.

„Броят на предприемачите, чието производство е възпрепятствано от липсата на търсене, показва, че икономическото положение през втората четвърт на 2009 г. остава трудно. Проблемите засягат предимно обектите от новото строителство, както и ремонтните дейности на старите сгради, къщи, апартаменти и др.“, каза председателят на Конфедерацията Жак де Меестер.

Определено предприемачите трябва да намаляват на ДДС на 6% при транш минимум от 50 хил. евро в действителност може да има само благоприятен

ефект. Конфедерацията призовава тази данъчна ставка да се запази повече от 12 месеца - до 31 декември 2010 г., а защо не и да остане постоянна?

„Ако стане, това ще бъде като „начална копка за строеж“ в развитие и освобождаване на скрити финансови резерви, с което ефектът на повишаване в сектора ще има само благоприятен развой след последните месеци на застой“, каза Робърт де Мюленар - управляващ директор на Конфедерацията на строителите. Той позволи журналистите да го цитират и допълни, че независимо от развитието на строителния бизнес са необходими поне 6-8 месеца, за да можем да възстановим цялото досегашно движение в отрасъла, като едновременно с това се раздвижи и пазарът на недвижимите имоти.

Според Конфедерацията Федералният план за възстановяване ще има положително въздействие върху строителния сектор, по-осезаемо ще се усети при ремонтните дейности и при тези, където се търси енергийна ефективност. Конфедерацията призовава също така за съгласувани усилия между всички нива на властта. Привличане на публични инвестиции, намаляване на данъците, намиране на подходящи решения и опростяване на процедурите за издаване на разрешителни за строителство се сред сериозните идеи за излизане от кризата на Кралство Белгия.

ЕК: Публичните финанси на България ще бъдат на червено

Европейската комисия промени към негативни очакванията си за българската икономика и за разлика от прогнозата от април вече смята, че публичните финанси на България ще бъдат на червено през тази и следващата година. Само при вариант, че не настъпи промяна в политиката на страната, Брюксел очаква бюджетен дефицит от 0,5% от БВП за 2009 г. и 0,3% за 2010 г., при положение че последните му изчисления сочеха за година излишък от 1,5%.

Това се казва в разпространения обширен доклад на комисията за състоянието на публичните финанси в 27-те държави от ЕС през 2009

г. В него се изтъква, че националните бюджети са се превърнали в ключов фактор за борба с кризата, но и че те трябва да се управляват разумно и по начин, по който увеличените разходи да не се превърнат скоро в непосилно дългово бреме за данъкоплатците.

Според данните в доклада бюджетният излишък на България в края на 2008 г. е бил 1,5% от БВП, или два пъти по-малко, отколкото се е планирало в приетия година по-рано бюджет. Основна причина за това са по-ниските приходи, но и липсата на строг контрол над разходите. Най-тежкия удар е дошъл през последното

тримесечие на миналата година по няколко причини, които действат и днес. Кризата рязко е свила

данъчните и социалните вземания, а новият 10% плосък данък върху личните доходи се е превърнал

в минус за пълнето на хазната, спрението и отнети еврофондове са отворили още по-голяма дупка, но въпреки това в средата на 2008 г. правителството е продължило да вдига пенсиите и заплатите в администрацията, обобщава докладът.

В тежката международна икономическа ситуация властите в София нямат пространство за фискални маневри, бюджетът за 2009 г. не предвижда вече никак-

ви нови стимули и за да удържи поне балансираните финанси, България трябва да свие още повече разходите, препоръчват от Брюксел.

Еврокомисията очаква за 2009 и 2010 г. увеличаване на държавния дълг на България като дял от БВП ден след като Световната банка предупреди, че това се превръща в проблем за страната. В същия момент от рейтинговата агенция „Стандарт енд Пуърс“ обявиха пред Ройтерс, че в Източна Европа предстои масово понижаване на рейтинги и оценки за икономиките, трупане на големи частни и държавни дългове и засилена несигурност в района.

Най-лошото от световната криза е зад гърба ни

„Антикризисните мерки на американското правителство са правилни“

Тази определено оптимистична констатация прави 78-годишният Джордж Сорос. Известният американски финансист и милиардер от еврейско-унгарски произход става известен у нас с фондацията „Отворено общество“. В разсъжденията си за кризата той не пожела да се обоснове, но подчерта уникалността на настоящата икономическа ситуация.

Според Сорос тази криза не е като предишните, тя отбелязва края на една ера. До момента

системата се основава-ше върху предположението, че пазарите могат самостоятелно да въз-

становят равновесието си и че системата е саморегулираща се.

Според финансиста регулирането в иконо-

миката трябва да бъде насочено към контролането на пазарните „балони“. „Нуждаем се от международно регулира-

не за подкрепа на международните пазари. Няма да бъде лесно... Ако не успеем да го направим ... глобализацията, каквато

я познаваме, ще се разпадне“, смята той.

За да се справят с настоящата криза, държавите трябва да се включат, да дадат гаранции на финансовите институции и да увеличат правителствените разходи, твърди Сорос. Той добави, че подкрепя антикризисните мерки на американското правителство. Според него Полша щеше да бъде по-слабо засегната от кризата, ако бе влязла в еврозоната.

Полша, Унгария и други държави не бяха защитени, защото останаха извън еврозоната, така че когато Lehman Brothers се сринна, банките започнаха да изтеглят активите си от тези държави, посочи милиардерът.

Университетът във Флорида с неповторим дизайн

Политехническият университет в Южна Флорида (USFP) определи утвърдения архитект Сантяго Калатрава за проектирането на първата сграда от университетския център в Лейкленд, както и за мащабния проект по пог-

новяването на мастер-плана на кампуса.

Известен с проекта си за транспортния хъб на Кота нула в Ню Йорк, където се издигаха кулите на Световния търговски център, Калатрава ще вдъхне живот на сградата с площ 10 хил. кв. метра. Тя ще се намира в най-северния край на кампуса и в нея ще се помещава факул-

тетът за наука и технологии.

Общо 2200 декара земя са дарени от компания Williams Comrau, като новият кампус ще заема близо 800 декара.

Очаква се строителните дейности да стартират по-късно тази година и да завършат лятото на 2012-а.

Това е и първият проект на известния испански архитект в югоизточните щати. От основаването си през 1988 г. политехническият университет в Южна Флорида си дели кампус с щатския колеж в Лейкленд. След завършването новият комплекс ще предлага пространство и ресурси за 16 хил. студенти, вместо сегашните 4000.

Първият етап на проекта ще струва 60-65 милиона долара и включва проектиране и строеж на сградата за науки и технологии и създаване на инфраструктура.

Университетът е събрал частни дарения в размер над 10 милиона долара и допълнителни 31,7 милиона субсидии. Цялото за-

стройка на кампуса ще струва около 200 милиона, които ще бъдат набрани чрез частни дарения и обществени фондове.

Един от архитектурните шедеври на Калатрава - мост в Дъблин

800 хил. кв. м жилищни площи в Москва замразени заради кризата

Строителството на 800 хил. кв. м жилищни площи в Москва е замразено заради кризата. Данните съобщава президентът на Руската гилдия на брокерите на имоти (РГР) Сергей Канухин, цитиран от РИА Новости. Към момента в руската столица се извършва строителство само на обекти, които са със степен на завършеност поне 60-70%, а изграждане-

то на останалите жилища е спряно. Наред с това не се предприема и строителство на нови обекти. По думите на Канухин подобна ситуация се наблюдава и извън пределите на руската столица. По данни на гилдията от началото на текущата година средните цени на жилищата в Русия на първичния пазар са паднали с 6,96%, а на вторичния - с 11,7%.

През май жилищата в страната са поевтинели средно с 2,96% при новото строителство и с 2,8% при готовите имоти.

НЕСТАНДАРТНО

Кулата 30 St Mary Axe, позната като The Gherkin building

Тя се забелязва от която и да е точка на Лондон, но не само заради височината си, която я класира едва на шесто място сред сградите в града. Хиляди жители на финансовото сърце на Европа минават покрай нея всеки ден, отивайки на работа. Милioni впечатлени гости на града я отнасят у дома със

снимките си. Кулата 30 St Mary Axe, позната като The Gherkin building.

Идеята да бъде вертикално озеленена е на

световноизвестния архитект сър Норман Фостър. Той е вторият британски архитект, който печели наградата Stirling 2 пъти

- веднъж през 1998-а и втори път през 2004 г. През 1999 г. печели наградата Pritzker за цялостно творчество.

Необходими са перспективни инвестиции в инфраструктурата

Глобалната финансова криза и приливът на преки чуждестранни инвестиции в България

■ Виолета Михайлова

През последните години нарасна приливът на преки чуждестранни инвестиции в страните от Югоизточна Европа. Наблюдава се устойчив растеж на финансови проекти, насочени към Румъния, България, и в по-малка степен към Хърватия и Сърбия, като пикът беше до 2007 г. След тази година се забелязва снижаване вследствие на влошената икономическа конюнктура в света. Това беше един от изводите на организирания от Икономическия институт на БАН дискуссионен семинар „Преките чуждестранни инвестиции в Югоизточна Европа в условията на глобална финансова криза“.

Ст.н.с. д-р Искра Христова-Балканска разгледа стимулите за държавите да привличат чуждестранни инвестиции в икономиките си като възможност за вливане на капитали, които не пораждаат допълнителни дългове и са

Снимка Камен Влахов

алтернатива за възстановяване и модернизирване на остарелите производствени структури

на страните от бившия източен блок. От друга страна, факторите, ръководещи чуждестранните

компани, са преди всичко свързани с навлизането на нови пазари и установяване на връзки с икономически субекти.

„На практика навлизането на преки чужди инвестиции в страните от Югоизточна Европа е част от общия процес на нарастване и сливане на предприятия и на придобиване на дялов капитал в света, което повишава тяхното значение в периода след 2000 г.“, отбеляза д-р Христова-Балканска.

Като част от многообразието на държавите от региона са и начините и формите, по които са преминали към пазарна икономика. Те са свързани с различията в политическата и икономическата им структура. Според д-р Христова-Балканска страните от Югоизточна Европа притежават редица конкурентни предимства и перспективи, между които може да се подчертае развитието на информационните и

комуникационните технологии, на машиностроенето, електротехниката и електрониката, както и сравнително ниската цена на работната сила. По отношение на икономическия потенциал на държавите е известно, че България, Румъния, Хърватия и Сърбия са с по-висок брутен вътрешен продукт на глава от населението в сравнение с останалите страни от региона. На териториите на голяма част от споменатите страни се водеха военни действия и веднага след приключването им Сърбия, Босна и Херцеговина, Македония и Хърватия започнаха политика за привличане на чуждестранни инвестиции, докато Албания, България и Румъния вече провеждаха такава и имаха приети наредби и закони в това отношение още от началото на 90-те години.

Интересни бяха данните за равнището на реинвестираната печалба и нейното влияние върху икономиката. За периода 1998-

2008 г. тази печалба възлиза на 2,8872 млрд. евро.

„Всъщност може би намаляването на чуждестранното финансиране в сектора на недвижими имоти специално за България има ефекта на свиване на спекулативния „балон“ в този отрасъл“, коментира още д-р Христова-Балканска.

Какъв е ефектът от глобалната финансова криза върху прилива на преки чуждестранни инвестиции в България и страните от региона? На първо място общият процес на свиване намеренията на чуждестранните компании да осъществяват инвестиционни проекти за граница, както и ограничаването на ликвидността и свиването на кредита. Време е самата държава да положи необходимите усилия за перспективни инвестиции в краткосрочен план в енергетиката, строителството, транспорта и инфраструктурата – беше основният извод на учениците от БАН

Ден на отворените врати

■ Георги Сотиров

Традиционният Ден на отворените врати на водещия дилър на Iveco за Централна и Източна България „Чефин България“ ЕООД демонстрира отново предимствата и качествата на пълната продуктова гама Iveco, специализираната техника Astra и минибуси и автобуси Irisbus. Присъстващите журналисти, партньори и клиенти на марката имаха особено предимство да тестват изложените модели. Разбира се, ние, като представители на вестник, чиито читатели се интересуват предимно от бордови коли, тежки самосвали и шасита, върху които може да се монтира предпочитаната за съответния мениджър техника – кранове, бетон-помпи и пр., помолехме да направим тестдрайв на един от най-могъщите представители на гамата на Iveco – самосвал, способен да работи при най-разнообразни тежки условия... Невероятно е усещането, че

управляваш този гигант с лекотата на лека кола! Ергономична кабина, различни нива на седалката, обхващани без никакво напрежение и разсейване прибори, цвят съчета. За техническите характеристики тук няма да говорим, само ще добавим, че „Чефин България“, отчитайки сложната финансова обстановка, в която работят строителните фирми, предлага индивидуални и конкретни

условия за лизинг практически на цялата налична гама автомобили.

„Всичко за света на транспорта!“ – с това мото „Чефин Груп“ стартира дейността си през 1997 г. Сега фирмата предлага на клиентите си продажба на нови и употребявани автомобили, автобуси, надстройки, резервни части и масла и сервизно обслужване. За целта в Централна и Източна Европа функциони-

ра мрежа от продажбено-сервизни центрове, които съчетават в себе си висша технология, ноу-хау и отлично местоположение. Благодарение на това и на висококвалифицираните си сътрудници – около 800 души, компанията повишава постоянно качеството на услугите си, като едновременно намалява времето за сервизно обслужване и разходите за клиента.

Снимка Камен Влахов

По време на тестдрайва

Външният ни дълг се увеличава със 144 млн. лв. през април

Брутният външен дълг в края на април 2009 г. възлиза на 36,55 млрд. евро, показват данни на БНБ. От началото на 2009 г. той намалява със 174,9 млн. евро. Само за април обаче се увеличава със 144 млн. евро.

От началото на годината дългът на банките намалява с 612,5 млн. евро. Външните задължения на

сектор „Банки“ възлизат на 8,46 млрд. евро към края на април 2009 г.

В сравнение с края на април 2008 г. брутният външен дълг нараства с 5,2 млрд. евро. В края на април 2009 г. дългосрочните задължения са в размер на 23,37 млрд. евро (63,9% от дълга), а краткосрочните – 13,2 млрд. евро (36,1% от дълга).

Пет банки имат споразумения за гаранции от НГФ

Националният гаранционен фонд, дъщерно дружество на Българската банка за развитие, подписа споразумения с пет търговски банки за отпускане на портфейлни гаранции на стойност 50 млн. лева, съобщи на пресконференция изпълнителният директор на фонда Светлин Статков. Банките, с които са подписани споразумения, са ДСК, Райфайзенбанк, ПИБ, МКБ Юнионбанк и Интернешънъл Асет Банк. В момента фондът

води преговори за подписване на споразумения с още седем финансови институции – ОББ, СИБанк, SG Експресбанк, Уникредит Булбанк, Алианс Банк, ЦКБ и ЧПБ Тексимбанк, посочи Статков. Целта на споразуменията е да бъде улеснен достъпът на български малки и средни фирми до банково финансиране чрез осигуряване на допълнителни гаранции за получаване на кредит, посочиха от Българската банка за развитие.

Протести срещу лихвите по кредити

„Ако до 30 юни фирмите не получат в писмен вид промени по банковите си кредити – максимум 4% лихва и плащане две години само на лихва без главница, на 1 юли всички ще спрат да плащат и ще

изтеглят депозитите си“, се казва в писмо на русенската структура на Националната асоциация на българския бизнес, изпратено от председателя й Мирослав Станчев, предише спрат да плащат и ще

Любимият автор на София Лорен идва в България

Нино Ричи е един от най-добрите съвременни романисти

■ Мартин Динчев

Успешният писател Нино Ричи ще гостува в България в най-скоро време, като в момента се уточнява точната дата заради натоварения му график. Вероятно ще бъде придружен от съпругата

си, която не би го пунала да пътува до България сам, шезува се той.

Освен като един от най-добрите съвременни романисти, Нино Ричи е известен и като любимия автор на София Лорен. По идея на легендарната актриса неговото творчество бе пренесено на екрана по формата на телевизионен сериал с общото наименование „Житията на светците“. Това е заглавието на първия му роман, който е предисторията на най-разтърсващите произведения на Ричи „В стъклена

къща“ и „Къде отиде тя“, които ще се появят днес на българския пазар. В екранизацията по романите му освен София Лорен участват актьори като Крис Кристоферсън, Сабрина Ферили, Фабрицио Филипо, Джесика Паре и Ник Манкузо.

Нино Ричи е роден през 1959 г. в канадската провинция Онтарио в семейство на италиански емигранти. През 1990 г. излиза дебютният му роман „Житията на светците“, който предизвиква истински фурор – достига първи места в класациите, отличен е и с много литературни награди („Смитбуук“, „Бресани“, наградата на генерал-губернатора на Канада за художествена литература и тази за най-добър роман) и е издаден в десетки страни. Творбата разказва за едно грехопадение, видяно през очите на седемгодишно момче. Следват „В стъклена къща“ (1993) и „Къде отиде тя“ (1997), които печелят престижната награда „Джилър“. „Заветът“, който е посветен на библейските времена, е удостоен с наградата „Трилийм“, а тази година Нино Ричи за втори път получи най-голямата литературна награда в Канада за най-новия си роман „Произход на видовете“.

Вежди Рашидов получи награда в Москва

Големият скулптор Вежди Рашидов бе удостоен с голямата награда на Световния фестивал по изкуствата „Традиции и съвременност“, който се провежда за трета поредна година в Москва. Българският творец бе специален гост на международното арт изложение, което събира светили от всички краища, като в същото време дава шанс за изява и на проходящи

млади таланти. Поканата на организаторите към Вежди е заради изключителния му принос в съвременното изкуство и новаторския му почерк в интерпретацията на формите и обемите.

В конкурсната програма са участвали стотици автори с проекти в областта на живописа, графиката, скулптурата, фотографията, архитектурата,

инсталацията, музейното дело и приложните изкуства. Вежди се представи с три свои работи, които заслужиха оваците на публиката и ценителите. Заради своите ангажменти в предизборната кампания обаче той отлетя за България преди заключителната вечер на фестивала, а наградата му бе взета от посланика ни в руската столица Пламен Грозанов.

ФИЛМ НА СЕДМИЦАТА

Трансформърс: Отмъщението

С втората част на „Трансформърс“ режисьорът Майкъл Бей („Лоши момчета“, „Армагедон“, „Пърл Харбър“, „Остро-

вът“) за пореден път ни убеждава, че знае перфектно как да създава касови ленти. В продължението на блокбъстър

от 2007 г. той просто следва отпъкните пътеки и резултатът няма как да не се хареса на хората, които луднаха по първия

филм. А дори и въобще да не сте заинтригувани от саморазглобяващите се коли, които се превръщат в роботи, има какво да видите в „Трансформърс: Отмъщението“ – да не забравяме, че една от главните роли в лентата се изпълнява от Меган Фокс. Синеоката красавица може и да не

е новата Анджелина Джоли (въпреки че според мнозина е), но май е най-хубавото нещо в целия филм. За неустоимия вид на 23-годишната американка обаче известна заслуга има и Майкъл Бей, който я накара да качи няколко килограма преди началото на снимките, тъй като не обичал прекалено слаби момичета. Когато камерата не е съсредоточена върху нея, обикновено големите роботи се трепят до последната ламарина, а малките изпъкват с дебелия си хумор.

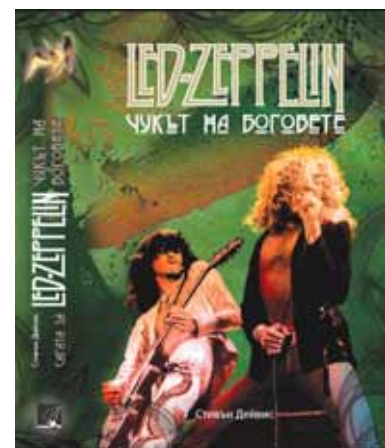
Изобщо, неангажиращо лятно забавление, което с холивудски замах ще загуби повече от два часа от деня ви.

КНИГА НА СЕДМИЦАТА

Led Zepplin – чукът на боговете

Епичната сага за гениалните Джими Пејдж, Робърт Плант, Джон Пол Джоунс и Джон Бонъм е най-продаваната рок биография за всички времена. Хората, които биха по прогажби Rolling Stones, напълниха по-големи стадиони от The Beatles, разтърсиха основите на рока и сътвориха музикални шедеври.

От създаването на великата група от останките на The Yardbirds, през шеметния ѝ успех, до нещастията, които ги сполитат – цялата кариера на Led Zepplin е проследена от автора на бестселъри и музикален журналист Стивън Дейвис. Без да премълчава нищо от скандалните истории за тях, но и никога не изпус-

ка от фокус онова, което всъщност е истинската легенда – тяхната музика.

В българското издание са включени и дискография, и библиография на групата, както и допълнителна глава, проследяваща кариерата на членовете на групата до наши дни. В книгата има и над 150 архивни фотографии.

3,000 km highways and roads and EUR 2 billion until 2012

Some 3,000 highways and roads will be built and rehabilitated in the period 2009-2012 worth EUR 2.1 billion, Prime Minister Sergey Stanishev announced after a meeting with the management of the National Road Infrastructure Agency.

"This will be of utmost importance for the Bulgarian construction business especially in the conditions of financial and economic crisis," added Stanishev. The

main road projects will be realized through Operational Programs "Transport" and "Regional Development" with a loan from the European Investment Bank through program "Transit roads" 5 and with the World Bank loan. The Prime Minister defined as a serious success for the country the latest decisions of

the European Commission for de-blocking of EUR 115 million by ISPA for Lyulin highway and the letter by EC from 16 June 2009. It gives the green light for signing contracts on Operational Programs "Regional Development" and "Transport" with the National Road Infrastructure Agency for the use of EUR 1.25 billion for road projects.

The tender procedures on the first package of projects on Operational Program "Regional

Development" worth a total of BGN 216 million will be launched at the beginning of July. These are 14 tender procedures for 24 sections as over 300 km of roads will be modernized.

Active is the work on the seventh projects approved by Operational Program "Transport" worth a total of EUR 990 million and especially on the evaluation of the influence of environment for some of the highways.

Bulgarian Construction Chamber with its own report at the congress of FIEC in Madrid

At the annual congress of the European Construction Industry Federation FIEC held in Madrid on 19 and 20 June the Bulgarian Construction Chamber Chairman eng. Simeon Peshov extended an invitation the annual congress of FIEC in 2011 to be held in Bulgaria. The proposal will be voted in Strasbourg in November.

At the event in Madrid Bulgaria, together with Germany and Ireland, was one of the three countries

members of the European organization. In FIEC are members 33 national federations from 28 countries which presented reports on the condition of the sector in their countries in times of global economic crisis (see the report on p. 9).

The theme of the conference

within the congress was "Construction and the global economic crisis: finding solutions for renewed jobs and growth".

The forum approved a code of ethics of FIEC and signed a declaration of ethics developed from a mutual working group by FIEC and EIC (European International Contractors). The document openly states that FIEC and EIC explicitly oppose corruption in its different forms as an inadmissible phenomenon in the national and international business deals.

Sofiyska Voda

"You work and we shall stand in your way"

We live in a country which has no clear rules for sure. If there are any, they are seldom observed or are made to stand in your way. That is how the smiling and optimistic construction entrepreneurs comment when it turns out that they should do someone else's work.

Problems on the construction business began piling up and along with the crisis companies are confronted with different puzzles. One of them involves constructors into the complicated labyrinth of semi-regulated communication with the concessionaire 'Sofiyska Voda' and the connected with it unexplainable obligation companies to build installations necessary

for the launching of construction sites. It is a mystery what is the business of the company monopolist, favorite of all Sofia citizens, if not repairs, construction and maintenance of the water supply system in the Bulgarian megapolis.... You have probably heard a hundred times the guilty explanations about problems, old equipment, lack of personnel and obsolete water supply network.

There is another obstacle in the complex plot. Construction companies build water supply networks obliged by municipalities but are later deprived of compensations for the rehabilitated networks and streets. Why – there is no explanation.

Eng. Rodopmanov, Chairman of Regional Office of BCC – Smolyan:

Banks should have trust in constructors

The opinions of people from the construction business on the behavior of banks in the conditions of financial and economic crisis are contradictory. I do not share the general opinion that the state should interfere in some way in the positions of banks and make them decrease their interest rates on credits. This is a market, a bank takes money, at a high rate, and there is no way interest rate on credits to be lower after that. There is no way in Bulgaria interest rates to become 3, 4, 5 or even 6%. Banks should be open rather in another way; they should have more trust in our sector namely because their

behavior at present torments the Bulgarian entrepreneur.

You are a serious company with a history; you have worked for many years with a bank and at a certain moment because of the crisis you need circulating money and the bank servants and managers at lower levels begin to delay you, to start procedures as if they see you for the first time and you are a new client.

And explain things such as "It is crisis and we doubt in

everything". Bankers now are too cautious and incredulous. I think something should be done in this direction. We, constructors, are here again; we have pledged part of the enterprise for the credit, some serious tangible asset, i.e. we do not want a credit for nothing.

"The mother" may be from abroad but here actions depend on the region, managers at lower levels are Bulgarians and they take the decisions. The fact that the bank is foreign is not embarrassing and I think there is no such order "Raise the interest rates!" The market commands this.

Daniela Miteva, Executive Director of the Registry Agency:

The Trade Register is not a constant quantity

American Chamber of Commerce in Bulgaria organized a conference at which were discussed the achievements and challenges connected with the new Trade Register that has been functioning since a

year and a half. Conclusions and recommendations of a study by Market Links among the business circles were presented on the satisfaction of the new Trade Register services as well as the legal analysis of "Penkov, Markov

and Partners" law society on the legal organization of trade registration.

The conference is part of the project of American Chamber of Commerce in Bulgaria for more transparency and accounting of the

Trade Register. Its partners are Bulgarian Industrial Association, Bulgarian Chamber of Commerce and Industry and Confederation of Employers and Industrialists in Bulgaria. The participants in the conference were greeted

by USAID Development Counselor Denny Robertson at the US Embassy in Sofia, Bulgaria.

"The aim of the study is to help fill the gaps in the legislative frame so that the Trade Register becomes in harmony with all normative acts and to enhance cooperation of the business with the Registry Agency," said Valentin Georgiev, Executive Director, American Chamber of Commerce in Bulgaria.

Три работни дни за годишното потвърждение

■ Георги Елински

Особено напрежение в последните дни на юни царя в софийското Областно представителство на КСБ. Строителните фирми от столицата и Софийска област продължават да внасят документите си за годишното потвърждение с актуалните данни на фирмата за 2008 г. 1645 са фирмите, вписани в регистъра от София и обла-

стта. Около 800 са се регистрирали в сайта на КСБ за първоначално вписване.

Опашките от чакащи сътрудници на фирмите показват, че от началото на годината, вече шест месеца, регистрирането върви изключително бавно. Въпреки многократните телефонни напомняния, информацията в нашия вестник, писмото на доц. Г. Линков повече от 800 фирми трябва да се регистрират в оставащите... три ра-

ботни дни!

Наталия Новкова от Областното представителство препоръчва за улеснение на фирмите, вписани в ЦПРС и подлежащи на годишно потвърждение за 2008 г., да влязат в сайта на КСБ, в регистъра с името и паролата си, с които са вписани, и да актуализират данните, да ги разпечатаат, да сложат указанията приложения и да започнат в офиса на ОП-София.

30 юни е краен срок!

По инициатива на Областното представителство на КСБ-Пловдив се проведе дискусия на тема „Годишно счетоводно приключване, годишно потвърждение в ЦПРС, възможности за разсрочване на дължими данъци“. На срещата присъстваха експерти от НАП-Пловдив, които разясниха на присъстващите счетоводители на над 30 строителни фирми какви са възможностите за раз-

срочване на данъците. Председателят на ОП-Пловдив Пламен Иванов поиска от присъстващите представители на НАП, във връзка с текущото годишно потвърждение, справките за липса на задължения на фирмите да бъдат изисквани по служебен път от Камарата на строителите в България и да бъдат издавани от НАП-Пловдив в рамките на 1 работен ден (до 30 юни - докато тече процедурата

„годишно потвърждение“). На срещата присъства директорът на Териториалното статистическо бюро Георги Ангелов заедно с началник-сектор „Строителство“ Радогост Изнатов, с които се дискутираха въпроси по годишното счетоводно приключване. Експерт от звено „Регистър“ даде разяснения на счетоводителите на фирми във връзка с годишното потвърждение.

Обществени поръчки

✓ **Име:**

Проектиране и изграждане на административна сграда - община Каварна

Възложител:

Община Каварна

Препуска:

Обявено в ДВ, номер на обявлението 7/16.06.2009 г.

Описание:

Изготвяне на предпроектни проучвания от всички кандидати, изработване на инвестиционен проект само от избрания за изпълнител и строително-монтажни работи съгласно изготвения и одобрен инвестиционен проект. Изготвяне на предпроектни проучвания от всички кандидати, изработване на инвестиционен проект само от избрания за изпълнител и строително-монтажни работи съгласно изготвения и одобрен инвестиционен проект.

✓ **Име:**

Избор на изпълнител на СМР по проект „Реконструкция и рехабилитация на част от общинската пътна мрежа на територията на община Дулово

Възложител:

Община Дулово

Препуска:

Обявено в ДВ, номер на обявлението 13/15.06.2009 г.

Описание:

Обществената поръчка по реда на ЗОП се предвижда с цел избор на изпълнител за строително-монтажни работи по проект „Реконструкция и рехабилитация на част от общинска-

та пътна мрежа на територията на община Дулово“, по ОП „Регионално развитие 2007-2013 г.“, схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/2.1.-02./2007“. Подкрепя за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа. С рехабилитацията на пътя се предвижда да се подобрят транспортно-експлоатационните качества и носимоспособността на настилката с оглед осигуряване на по-добри условия за безопасност на движението и подобряване на отводняването. За целта се предвижда: Рехабилитация на пътната настилка; Изграждане на нови и почистване на пътни окопи; Почистване на малките съоръжения; Ремонт на еластични огради и монтаж на нови при необходимост; Стабилизиране на банкети.

✓ **Име:**

Реконструкция, модернизация и разширение на депо за неопасни отпадъци на община Гоце Делчев

Възложител:

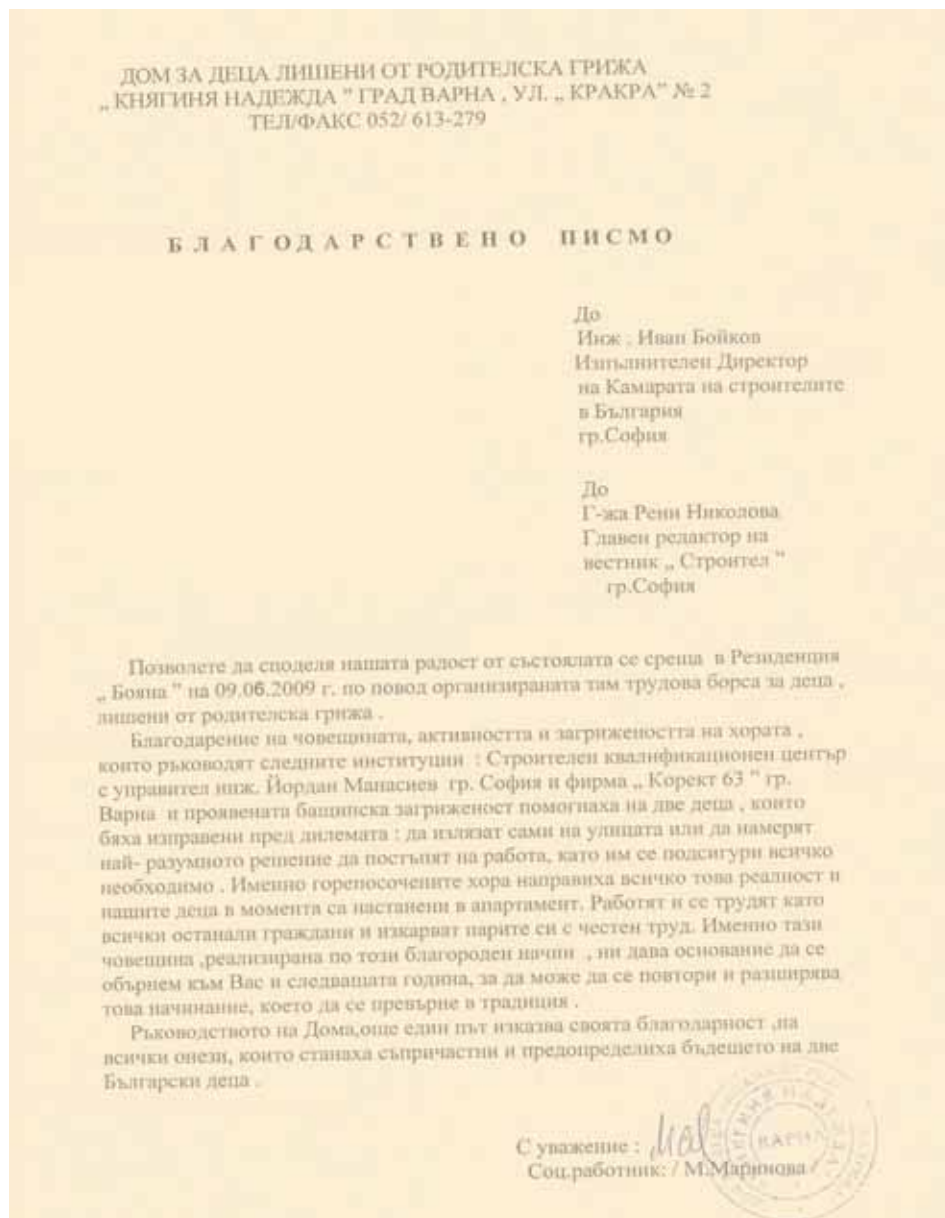
Община Гоце Делчев

Препуска:

Обявено в ДВ, номер на обявлението 8/12.06.2009 г.

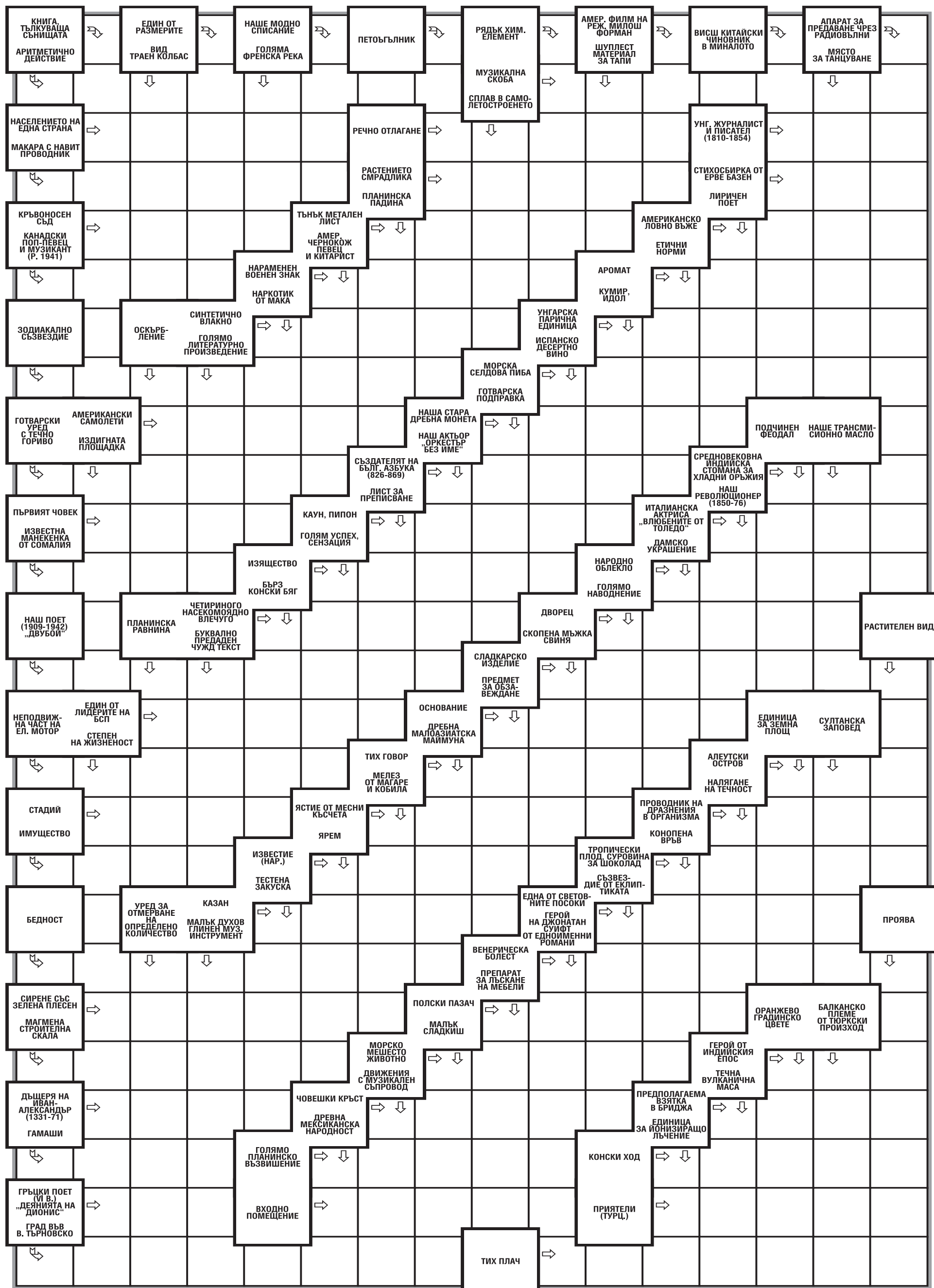
Описание:

Изграждане на клетка 2 на депото и третиране на инфилтрираните води - улавяне от дренажна система, отвеждане извън клетките, зауставане в помпена станция с ретензионен басейн и обратно връщане.

РЕКЛАМНА ТАРИФА	
ПЪРВА СТРАНИЦА	
под главата (макс. 50 кв.см)	60 лв./кв.см
колони (най-лява и най-дясна)	50 лв./кв.см
ПОСЛЕДНА СТРАНИЦА	
Цяла страница	2500 лв.
1/2 страница	1300 лв.
1/4 страница	800 лв.
ВЪТРЕШНИ СТРАНИЦИ	
Цяла страница	1800 лв.
1/2 страница	1100 лв.
1/4 страница	600 лв.
КАРЕТА	
(мин. обем 40 кв.см)	13 лв./кв.см
банер бранд страница	400 лв.
РУБРИКИ	
под главата - 10 кв.см	250 лв.
МАЛКИ ОБЯВИ	
за 25,5 кв.см	80 лв.
ВЛОЖКИ до 50 г и до А4	
за целия тираж	0,30/бр.
УТЕЖНЕНИЯ	
Трета страница - цяла	12%
Фиксирана страница	15%
PR материал - една страница	15%
PR материал - половин страница	15%
ОБЕМНИ ОТСТЪПКИ	
от 2000 до 4000 лв	3%
от 4001 до 7000 лв	5%
от 7001 до 10 000 лв	8%
над 10 000	10%
за членове на Камарата	10%
за рекламна агенция	10%
Всички цени в тарифата са без ДДС	
За контакти: 02 / 806 29 12; 29; мобилен: 0884 20 22 57; e-mail: vestnikstroitel@abv.bg	

Вогоравно: 2.Събиране, Аколага, 3.Нарог, Нанос, Наг (Игнац), 4.Бобина, Тетра, "Дни", 5.Вена, Варак, Ласо, 6.Анка (Пол), Пагон, Мирус, 7.Орлон, Форинт, 8.Скорпион, Херинга, 9."Боинг", Петак, 10.Примус, Кирил, Вуц, 11.Агам, Пъпеш, Вали (Алига), 12.Иман, Финес, Носия, 13.Гушер, Палат, 14.Вапцаров (Никола), Шоколага, 15.Лилов (Александър), Мотиб, 16.Статор, Шенот, Дир, 17.Етап, Кебап, Нерв, 18.Имот, Хабер, Какао, 19.Котел, Запаг, 20.Негоиумк, Гонорей, 21.Рокфор, Пъгар, 22.Базалт, Полип, Нал, 23.Мара, Талия, Лебе, 24.Гети, Масив, Рафан, 25.Нон, Антре, Авери, 26.Стражица, Ридание.

Отвесно: 2.Съновник, Рампа, Темперамент, 3.Бабек, Обига, Плато, Дозатор, 4.Ширина, Роман, Цитат, Окарина, 5.Рона, Опиум, Галоп, Кифла, 6."Лага", Принс, Фурор, Хомот, Маи, 7.Валог, Пишов, Катър, Танц, 8.Пентагон, Кънев (Велко), Шебек, Паста, 9.Аерон, Пилер, Мебел, Полир, 10.Лантан, Херес, Шопар, Гълйбер, 11.Корк, Фетиш, Потоп, Зодия, 12."Коса", Морал, Накит, Канап, Раг, 13.Лирук, Волов (Панайот), Напор, Лава, 14.Мандарин, Васал, Декар, Невен, 15.Дансинг, "Улута", Ираге, Авари, 16.Радиостанция, Дърво, Явление.

Компанията MySkins пуска нова линия женско бельо

Компанията MySkins пуска нова линия женско бельо в 20 оттенъка на бежовото с девиз: „Трябва да виждате нас, а не бельото ни“. Цветовата гама на бельото е разработвана

в продължение на години. Дизайнерите на марката са обиколили различни градове по света и са се допитали до около 600 жени. В резултат е била разработена палитра от раз-

личните оттенъци на телесния цвят. Ако правилно подберете модела на бельото с цвета на вашата кожа, може да постигнете ефекта на визуалното му отсъствие. Компанията

съветва да разпечатате специално разработения цвят поборник и да го наложите върху рамената или средата на гърдите, за стане ясно кой цвят най-ви подхожда.

Пръстенът и неговото значение

Пръстени носят всички – мъже и жени, стари и млади. Психолозите изясниха, че огромно значение има не само самият пръстен, но и на кой пръст се носи. По такъв начин собственикът на пръстена иска да съобщи на обикалящите го някаква информация за себе си.

Халка на безименния пръст – естествено, е в най-популярната графа – „семеино положение“. Слага се на безименния пръст на дясната ръка (или на лявата, както е прието при католиците). В началото този обичай се е появил още при древните египтяни, които са вярвали, че именно от безименния пръст започва „любовната артерия“, която води директно към сърцето. Затова народът на фараоните е носел венчални халки от най-различни метали, стъкло и дори керамика. Прегрочитанията към метала възникват по времето на Древния Рим – появява се традиция съпрузите да си подаряват железни или бронзови халки в знак на нерушимост на брачните връзки. По-познати са ни

златните брачни халки, които се появяват по ръцете едва през III-IV век.

Бележка в графа „власт“ се поставя на показалеца. На снимката се вижда ярък пример на такъв пръстен – печат с надпис Veni, vidi, vici (Дойдох, видях, победих). Украшеният с халка пръст е знак за силен характер, гордост и стремеж към власт. „Пръстен на властта“ на дясната ръка свидетелства за разсъдливост,

пръстен на лявата ръка – по-скоро за мания за величие и склонност към истерия. Халка на показалеца са носили много от известните владетели и пълководци – Цезар, Иван Грозни, кардинал Ришелю, Хенри VIII. Последният всъщност по принцип носи пръстени само на показалците, при това и на двата – с тях е запечатан на всички портрети този велик монарх, реформатор, параноик, женен шест пъти.

Определението „Аз съм красив!“ се поставя на средния пръст – най-дългия и разположен на централно място. По най-добър начин украсе-

нието там демонстрира колко се харесваме. Агресивното превъзходство на пръстена върху средния пръст се сменя най-често с вежливо-то чувство за себедостойнство и простимо самовлюбване. Именно на средния си пръст е носила пръстен Мерилин Монро, когато е възпяла брилянтите. Между другото размерът на камъка в този случай има значение – колкото

по-голям и видим е пръстенът, толкова по-силно притежателят му се опитва да убеди околните в своята неотразимост.

Любопитно, но именно на средния пръст се е носел легендарният пръстен на Всевластието от трилогията на Толкин. Запитайте се с какъв жест ще приветства войската на противника Саурон, ако му отпрат пръста.

Пръстен на палците на ръцете заслужава особено внимание, особено ако е на мъжка ръка. С такива палци, подобно на автостопа, мъжете подават сигнал „Искам внимание!“. По мнение на психолозите главно желание на собствениците на такъв пръстен е да се самоутвърдят и най-вече в сексуален план. Мнението им по този въпрос не се променя вече две хилядолетия. Още древните гърци и римляни са смятали, че големият палец е символ на фалоса и са носели там железни халки за защита

на мъжката си сила. Купрето – най-мимикриращата страничка на нашия паспорт – ръката.

Мястото стига точно толкова, колкото да поставим „кърлеж“ в графата „творчески способности“. Пръстен на купрето е най-честият спътник на актрисите, художниците, моделите. Марлене Дитрих е предпочитала такива пръстени по всякакъв повод. Но дори прегварас да стои човек, който не е свързан със света на изкуството, халката на купрето подсказва, че притежателят му е интересен човек, способен да излезе от об-

що-приятелите рамки.

В последно време може да говорим за халки по пръстите на краката. По принцип подобни атрибути носят предимно обаятелните момичета и подрастващите тийнейджъри. Както се оказва, независимо на

кой пръст е разположен пръстена

тъм, то ни говори за желание да се открийм и явно за завишена самооценка. Психолозите са единни – такъв човек не може да живее без вниманието на другите, особено ако пръстенът е на Всеобщ показ.

През Средновековието европейците с удоволствие са украсявали фалангите си и първата фаланга на палците – така са запечатани на портрети видни красавици, обсапани с миниатюрни халкички. Не е изключено да се върне тази мода – неотдавна Жан-Пол Готие създаде „пръстен за крак“ за първата фаланга – екстравагантно и удобно съчетание за украсе-

ние с оформените ния ма-ни-кюр.

Но да се върнем към класиката. Ако пред модните нокти предпочитате класическите пръстени, желателно е да не забравяте няколко прости правила при избор на украшението:

- пръстени с овални, изтънчени камъни придават на ръката изящество;
- широките пръстени с голе-

ми камъни не подхождат на жени с нисък ръст, както и на жени с прекалено тънки или недостатъчно дълги пръсти;

- тънката халка е по-добър избор за девойки пред масивния пръстен;
- да се носят няколко пръстена на един пръст се смята за лош избор;
- масивни пръстени със скъпоценни камъни не е прието да се носят денем.

■ Страницата е подготвена с любезното съдействие на

Fashion.bg

ИЗДАТЕЛ „СТРОИТЕЛ“ ЕАД

Прокурист - Главен редактор
Редактори
Водещ броя
Консултант
Репортери
Фоторепортер

Ренета Николова
 Елица Илчева
 Явор Симеонов
 Георги Сотиров
 Борислав Брайков
 Мариана Корчакова
 Дария Захариева
 Силвия Рагославова
 Виолета Михайлова
 Камен Влахов

тел. 8062942
 тел. 8062921
 тел. 8062912
 тел. 8062912
 тел. 8062921
 тел. 8062921
 тел. 8062929
 тел. 8062921
 тел. 8062941

Коректор
Превод
Технически секретар
Графичен дизайн
Уредник
Реклама
 E-mail - vestnikstroitel@abv.bg
 Адрес - бул. „Драган Цанков“ 2
 Печат - „Печатница София“ ЕООД

Светла Евстатиева
 Емилия Пищалова
 Цветелина Янева
 Влади Георгиев
 Мария Славкова
 Стоян Димитров
 тел. 8062929
 тел. 8062941
 тел. 8062934
 тел. 8062912/29
Разпространение:
 „Български пощи“ ЕАД

Луксозният Orange County завладя журито на „Най-добър проект 2009“

■ Виолета Михайлова

Orange County - Св. Влас, спечели приза „НАЙ-ДОБЪР ПРОЕКТ 2009“ в рамките на Годината на България в Русия. Домакин на официалната церемония по връчване на първите международни награди в областта на архитектурата и строителството бе Шератон хотел София. Тържеството започна с прекрасния подарък на неостаряващия Михаил Боярски и неговото „Пора, пора, пора порадуем...“. Специалният гост вече е щастлив собственик на най-скъпата вила с огромен парцел и собствен басейн в Квартала на богатите. Първата копка на проекта Orange County е направена именно от него. Боярски постави капсула в основите на първата вила от комплекса с пожелание към бъдещите поколения.

Голямата награда прие Наталия Караянева - изпълнителен директор на компания „МП груп“, връчена ѝ от Михаил Келим - председател на Комитета за чуждестранни имоти и Асоциацията на брокерите от Санкт Петербург и областта.

„Много съм щастлива, че най-новият ни проект Orange County днес спечели Гран при. Това ни вдъхновява още повече. Следващият ни празник ще бъде при пълното завършване на обекта след две години. Доказател-

Наталия Караянева - изпълнителен директор на компания „МП груп“ и руския актьор и певец Михаил Боярски

ство за успеха на усилията ни са и многото продажби още преди построяването му“, сподели Наталия Караянева.

В Orange County ще бъдат използвани екологични и енергоспестяващи системи, нови за България. Разположен в старопланинските склонове над курортите Слънчев бряг и Свети Влас, пред него се открива великолепната гледка към морския залив и стария Несебър. На площ от 40 хил.

кв. м са предвидени елитен хотел в средиземноморски стил, развлекателни, спортни и медицински заведения, богата зеленина, красиви водопади, вили със собствен двор, басейни и градини.

Общо 24 бяха номинираните проекти за ваканционни и градски комплекси от национално значение, реализирани през 2008-2009 г. или получили разрешение за строителство през същата година. Обектите

морски проект“ спечели Арена Марина Диневи - Свети Влас. „Най-добър реализиран планински проект“ – Florimont Hotel & Casino & SPA – Банско, по проект на „Архитектура“ ООД.

„Най-добър градски проект“ спечели жилищен комплекс Stella Bouana – София, на архитектурен колектив

се състезаваха в седем категории.

„Най-добър морски строеж по проект“ спечели ваканционно селище Санта Марина - Созопол - Студио за архитектура „Кастилия“. „Най-добър планински строеж по проект“ спечели „Еко гранд Мехомия – СПА“, местност Катарино - Разлог. „Най-добър реализиран

под ръководството на арх. Пламен Мирянов. Ето какво ни разказа за проекта арх. Весела Мирянова: „Искаме да направим нещо ново и съвсем различно в София. В „Стела Бояна“ сме се стремели да приложим принципа на Франк Лоуд Райд. Тя е решена като звезда (от лат. stella - звезда) с три крила - природата навлиза в дома, като го зарежда с енергия. Гледката на Бояна е невероятното предимство за това. Средата на сградата е светлинен атриум, който обхваща четирите

приз на медалиите“ спечели Sky Buildings – Пловдив, с архитект Георги Шопов. Многофункционалният комплекс комбинира модерна архитектура, високо качество на материалите и чудесна локация. „Най-добър проект – приз интернет гласуване“ спечели Порто Парадизо – Свети Влас, съвместна работа на Иван Наиденов и „Лукс имоти“. Изключителният комплекс ще се издигне на първа линия в курорта, в непосредствена близост до модерното яхтено прис-

Палмовата алея в комплекс Orange County, Св. Влас

етажа, осветеният сутерен е решен като венециански площад, а гаражните врати са с фенери. Кредото на комплекса е „луксът е лекота“... Лекотата да се живее удобно, красиво и изискано“

„Най-добър проект –

танище на Свети Влас. Сред гостите на събитието имаше известни собственици на руски агенции за недвижими имоти, бизнесмени и потенциални купувачи, които призоваха: Вие строите, ние ще купуваме.“

Добре дошла, Италия!

Половин век италианска мода и музика на лунна светлина

■ Виолета Михайлова

Топлата нощ в Борисовата градина презгърна гостите от Ботуша и възторжената българска публика за трети пореден път миналата седмица. В приятната компания на италианския посланик и съпругата му стартира вечерта, в която си припомним историята на Италия чрез модата ѝ. Ецио Пераро - директорът на Италианския културен институт, благодарение на когото се организира „7 дни италианска атмосфера в зеленото сърце на София“, откри тържеството. Аплодисменти предизвика информацията за успоредно провеждащото се българско представяне в Италия, наречено „София поздравява Рим“. „Вечер на две култури, които се срещат в съответните приветствия ги държажи...“, сподели Пераро.

Преди започването на модния спектакъл, в очак-

ване да се появят луната и звездите, се насладихме на

жива италианска музика в изпълнение на джаз квартет Лари Франко. Бели шатри изкушаваха с богато изобилие от традиционни за Италия ястия и охладено вино. Усмехнати лица и преплу-

таща се българска и италианска реч изпълваше въздуха с чудесно настроение.

Специално от замъка на Павия с помощта на фондация „Сартирана“ за нас бяха представени облекла от висшата италианска мода от 50-те години до днес. Преливащи цветове и разкошни материали, сътворени от гения на най-видните италиански дизайнери, това е най-точната характеристика на тази фекерия... Дамски облекла, носени от светски личности и световни филмови звезди като Жаклин Кенеди, Мерелин Монро, Грейс Кели, Одри Хепбърн, Елизабет Тейлър, София Лорен, Лейди Даяна

„затанцуваха“ на лятната сцена в Борисовата градина. Водещите Валентино и Камелия Воче посрещаха и изпращаха красивите манекенки на подиума с интересни факти за италианските моделиери. Модната история оживя пред очите ни от годините на пионерите в това изкуство - първите италиански шивачи до емблемите на висшата италианска мода в наши дни. Докосване до живата история с творенията на Емилио Пучи, Кен Скот, сестрите Фонтана, Джани Версаче, Москينو, Жан Франко Фере... Един зашеметяващ спектакъл

на колекции с ярки цветове, ефирни материали със златни нишки, втъкани диаманти, апликация и бродерии... Неповторимо дефиле на облекла - уникални, променили завинаги световната модна сцена, достойни за благородната напревара със силната в бранша Франция. Зеленото сърце на София се изпълни с дух, красота и ефирност.